

scufiță în cap. După ce le așeză pe toate în cerc, îl pufni un râs nebun, când văzu ce făcuse.

Dar iată că s'aud clopotele bisericii. Ki-ki merse înaintea oamenilor, cari se adunau după obicei în piața din mijlocul satului și începu a suspina. Mătușa Ana se gândi: ștregarul ăsta iar a făcut ceva.

— Dar ce ai? Ce te văicărești?

— Ki-ki a găsit copii fără mamă, fără tată și nu știe ce să facă.

Nimeni nu se gândia ce ar fi putut face arapul. Toți credeau că erau niscaiva copii, cari la ieșirea din biserică s'au rătăcit de mamele lor.

— Ar fi bine să mergem să vedem ce este, ziseră unii și plecară după Ki-ki. Cu cât se apropiau de crâng auziau tot mai multe țipete, care nu prea semănau a țipete de copil, dar își ziceau ei: Sărmanii copii, au răgușit de atâta plâns.

Moș Gheorghe, care eră în frunte zise: Mai să crezi că-s găștele mele, așa țipă.

— Bietul Moș Gheorghe, tot de găștele lui visează.

— Dar știi cum le iubește? Ca pe copii lui.

Câteva fete cari merseră mai repede ajungând la locul arătat de Ki-ki, întâi țipară de spaimă, dar pe urmă nu se mai puteau ține de râs. La hohotele lor alergară cu toții și în curând toată lumea râdea.

Nimic mai caraghios de altfel decât să fi văzut pe sărmanele găște înfășate, cum își lungiau gâturile țipând și cum le ieșiau ciocurile galbine din scufițe.

În mijlocul hohotelor de râs se auzi glasul desnădăjduit al lui Moș Gheorghe, care își chema pe nume găștele, ocărând pe ștregarul, care și-a bătut joc de ele. Iar lelea Catrina țipa și ea cât o lua gura văzând cârpele și scufițele băiatului ei murdărite. Toți într'un glas esclamară: «Asta-i isprava lui Ki-ki arapul!»

Mătușa Ana eră prăpădită.

— Nu se poate să-l mai țin pe lângă casă. Trebuie să-l ia Simeon și să-l ducă de aci, căci mă pun rău cu tot satul din pricina lui. Și cine știe ce se poate întâmpla.

Totul însă se isprăvi cu bine, paguba nefiind prea mare. Simeon dădu lelii Catrina săpunul trebuincios pentru ca să-și spele din nou rufe și pacea s'a făcut. El amenință însă pe arap, că de mai face așa ceva îl trimite în America. Ki-ki ținea atât de mult la Simeon, încât această amenințare îl învăță minte. Nici n'a îndrăznit să se plângă cuiva de bătaia zdravănă, ce a primit-o a doua zi dela Moș Gheorghe.

VI. BIRT ECONOMIC «LA MICUL ARAP».

Simeon de când își închiriasc birtul doria să aibă la dânsul pe mătușa Ana și pe Mărioara. Într'o dimineață le vesti că totul este gata și n'așteaptă decât hotărârea mătușei.

Sărmana femeie se uită cu părere de rău în jurul său. Să-și lase ea colțul atât de drag, unde se deprinsese să creadă că-și va da obștescul sfârșit. O durea sufletul gândindu-se la toate acestea.

Marioara pricepea durerea mătușii, căci și ei îi eră dragă casa unde crescuse.

— Vai mătușico, dacă n'ai veni cu mine, cred că aș muri de inimă rea, singură pe acolo.

Dar mătușa își reveni și-i zise: «Să ne pregătim de plecare.»

— Doamne, mătușă, dacă ai ști cât de rău îmi pare, când mă gândesc să plec. Am fost atât de fericită aci... Nu știu cum, dar nu sunt bucuroasă de loc că voi trăi la oraș de acum încolo. Tu însă mi-ai spus, că datoria copilului este să-și urmeze părinții, așa că nici nu prea îndrăznesc să spun tot ce simt.

Grija cea mai mare a mătușii Ana eră, că nu știa încă ce să facă cu casa și livada ei. O parte din mobile hotărâse să-le ia cu ele. Dar casa? S'o închirieze? Pentru o chirie de nimic să-și înstrăineze cuibul? Simeon propuse ca să lase în casă strictul necesar, ca să poată veni ori când vor voi, iar livada să o lucreze la timp cu un om cu ziua. Legumele și fructele le vor lua pentru birt.

Mătușa Ana se învoi. În acest chip putea să-și vadă singură de micul ei avut, putea veni din când în când cu Marioara să petreacă mulțumită, departe de zgomotul orașului, între flori și pomii ei iubiți.

Birtul reparat acum eră destul de curățel. Fața o avea înspre târgul de vite și paseri. Prin urmare Simeon putea să se bizuiască, că va avea destui mușterii și printre vânzători și printre cumpărători.

Încă dela început faptul că avea pe Ki-ki în birt, îi aduse mulți mușterii. Oamenii dela țară n'au prilej de a vedea arapi decât la bălciuri. Și apoi Ki-ki eră caraghios de tot când începea să facă tot felul de schimonosituri și mai ales când servia la masă. Cine venia eră servit de el și de aceea Simeon a pus birtului firma: La micul arap. Cel mai încântat dintre toți eră Ki-ki, care arăta la toată lumea firma, pe care eră zugrăvit un arap și zicea: «Ui-te colo Ki-ki». Apoi arătându-se pe sine zicea iarăși: «Și aci tot Ki-ki».

Cu toate că-i mergea bine Simeon se mulțumia numai cu serviciile lui Ki-ki, socotind că dacă ar mări numărul servitorilor ar mări și cheltuiala.

Marioara de și plecase din sat cu groază, acum se obișnuise și chiar îi era dragă viața plină de muncă, pe care o duceau. Ea îngrija de rufăria de masă, supraveghând curățenia și buna ei rânduială. La ora mesei stătea la masa, ce era lângă ușa dinspre bucătărie, ținând socoteala consumațiilor. Cât de fericită se simțea acum, văzând că poate folosi la ceva și munca ei. Tatăl său o iubia așa de mult... Ce nu-i aducea? Adeseori mătușa Ana îl mustra, să nu mai facă cheltueli zadarnice. Mătușa Ana era tot voinică și harnică ca totdeauna, cu toate că trecuse de 60 de ani.

Ea era mâna dreaptă în toate celea. Nimic nu-i scăpa din vedere; toate trebuiau să treacă prin mâna ei, astfel că nici o risipă nu se putea face, iar curățenia domnia peste tot locul.

Totul în casă mergea cum se poate mai bine, căci toți munceau cu toată inima. Arapul se civilizase și el. Marioara chiar izbuti să-l învețe să citească binișor. Vioiciunea și priceperea lui îl făcea să prindă tot ce i-se arăta, numai de vorbit nu putea vorbi cum se cade. Dar tocmai limba lui stricată era farmecul pentru mușterii birtului.

(Va urma).
(M. du Meynieu).

ELENA C. MOISIL.

Aniversarea de 70 ani a M. Sale Regelui Carol I

La 7/20 Aprilie M. S. Regele Carol I a împlinit 70 de ani a vieții Sale, fiind în al 43 an a domniei. Cu acest prilej nu numai poporul românesc l-a adus prinosul de recunoștință pentru domnia cea bună și faptele mărețe la cari a condus Țara, ci și Împărații și Craii altor popoare l-au trimis felicitările lor, iar puternicul Împărat al Germaniei a trimis chiar pe Moștenitorul Tronului Său, pe principele Friedrich Wilhelm al Prusiei, care a fost primit cu mare alai în capitala României.

Dorim și noi M. Sale Regelui traiu îndelungat pentru fericirea neamului românesc.

3 MAI

Ziua de 3 Maiu este una din sărbătorile naționale cele mai mari ale Românilor din Ardeal. În această zi, la anul 1848, s'au întrunit în mare adunare 40.000 de români dimpreună cu frunțașii lor și în cap cu mitropoliții români, pe *Câmpul Libertății* de lângă Blaj, unde poporul român și-a afirmat ființa și dorințele sale, cerând stăpânirii, pe lângă biserică și școală românească neatârnată, toate drepturile, de care se cuvine, după cinste și adevăr, să se bucure fiecare om și fiecare națiune potrivit cu principiile libertății, egalității și frățietății.

Hotărârile sărbătorești ale marei adunări și faptele vitejești, săvârșite de popor sub conducătorii lor în luptele ce au urmat, au făcut să se îmbunătățească întru câțva soarta Românilor și în timp de 61 au propășit.

Cititorii noștri trebuie să știe că în această mare mișcare românească foarte mulți elevi de licee au părăsit școala și, potrivit cu instrucțiunile date de profesorii lor, s'au revărsat în tot Ardealul, îndemnând poporul să vină la Blaj, la memorabila adunare, iar mai târziu luând parte în luptele cu arma în mână. Ce pildă mai frumoasă poate fi de cât, tu, tinere elev, să urmezi pe înaintașii săi, și să te înflăcărezi și să lucrezi pentru înălțarea patriei și a neamului din cari faci parte.

ROATA DE TORS DE AUR

— POVESTE SLAVĂ —

În palatul prințului erau adunați o mulțime de oameni. Toți se pregăteau de război. Unii steteau la poartă și se părea că așteaptă pe cineva. Deodată se arată călărețul, cu fecioara cea frumoasă ca o zi senină. «Vine», strigă mulțimea, de răsună palatul. Toți își părăsiră lucrul și alergară la poartă. Când intrară Dobromil cu Dobrunca în curtea palatului, toți

strigară într'un glas: «Să trăiască princessa noastră! să trăiască prințul nostru!» Dobruncei i se părea că visează și nu știa, ce să creadă. «Dobromil, dar tu ești prinț?» întrebă ea uitându-se în fața lui strălucitoare. — «Da, sunt prinț și tu nu te bucuri de asta?» — «Mie-mi e tot una, ori-cine ai fi, dar, spune-mi pentru ce mă amăgești?» — «Eu nu te amăgesc, nu ți-am făgăduit oare, că ți se va împlini visul, dacă mă vei lua de bărbat?»

Pe timpul acela, pentru oștețe nu se făceau atâtea pregătiri, ca astăzi. Când se iubeau doi, și se învoiau părinții, căsătoria se făcea fără multe pregătiri. De aceea Dobronil în clipa aceea prezentă pe Dobrunca supușilor săi, iar aceștia intrară în sala cea mare, unde se ospătară veseli până noaptea târziu. A doua zi tânărul prinț își luă ziua bună dela Dobrunca și pleacă la război.

Prințesa umblă prin castel, ca un miel rătăcit... ea mai bucuroasă ar fi alergat prin pădure și mai bucuroasă ar fi așteptat reîntoarcerea bărbatului ei în coliba singuratică, decât aici, unde îi eră frică, ca omului între străini. Frica ei însă n'a ținut mult. Cu bunătatea și dragălașenia ei, într'o jumătate de zi a câștigat iubirea tuturilor. A doua zi trimise după mama ei, care veni aducându-i și roata de tors. Atunci i-a trecut tot uritul. Dobrunca se gândea că mama ei va fi plăcut surprinsă, când va auzi, ce a ajuns fata ei. Mamă-sa însă era foarte bosumflată pentru că ar fi dorit din toată inima, ca un astfel de noroc, să fi ajuns mai bine pe Zloboha. După câteva zile, ea zise către Dobrunca: «Stiu prea bine, draga mea, că soru-ta ți-a făcut multă nedreptate... ei însă îi pare rău... iart'o și tu și ia-o la tine.» — «Asta aș face-o din toată inima, dacă aș ști că ar veni la mine. Dacă vrei domnia-ta, atunci s'o aducem numai decât.» — «Bine, s'o aducem!»

Prințesa porunci să prindă caii la trăsură, se urcară apoi amândouă și plecară la pădure. Când ajunseră la marginea pădurii se coborîră din trăsură. Dobrunca porunci vizitiului să aștepte și se duse cu mamă-sa la colibă. Când se apropiau de colibă deodată le iese înainte Zloboha, sărută pe fericita ei soră și-i dori să aibă parte tot de bine. După aceea o duseră în odaie. Abia trecu însă cu piciorul peste prag și-o apucară amândouă, iar Zloboha o străpunse cu un cuțit, pe care-l avea la îndemână. Apoi i-au tăiat mâinile și picioarele, i-au scos ochii și, astfel schilodită, au tărit-o în pădure. Ochii, picioarele și mâinile le-au luat nelegiuitele cu ele ca să le ducă în castel, temându-se că prințul nu le va avea așa de dragi, dacă nu va fi în casă ceva dela soția lui. Zloboha se îmbracă cu hainele Dobruncei și ieși cu mamă-sa din colibă. La marginea pădurii se urcară în trăsură și plecară la castel.

În castel nu băgă nime de seamă că Zloboha nu este doamna cea adevărată. Numai servitorilor li se părea, că domna lor era mai bună la început.

* * *

Sărmana Dobrunca nu eră încă moartă... după câteva ceasuri, iarăși își veni în fire și atunci simți că o mână caldă îi netezește părul și-i picură în gură niște leacuri. Cine eră, ea nu știa, pentru-că nu mai avea ochi. După-ce, pe încetul își aduse aminte de toate, începù a se plânge în contra crudei sale mame și în potriiva surorii ei sălbatice. «Taci și nu te plânge,» șopti lângă ea o voce blândă. «Toate vor avea sfârșit norocos.» — «O, cum ar fi cu puțință una ca asta, când eu n'am ochi, n'am picioare, n'am mâni. Eu n'o să văd niciodată soarele cel frumos și pădurea cea verde, niciodată nu voi mai îmbrățișa pe Dobromil al meu, nici n'o să mai torc cămăși pentru el. Ce ți-am păcătuit ție mamă rea și ție soră și mai rea, că m'ați nenorocit?»

Bătrânul, care vorbise cu ea mai înainte, ieși acum din peștera din apropiere și strigă de trei ori. Numai decât veni la el un băiat în fugă și-l întreabă ce dorește? Bătrânul îi porunci să aștepte. În clipa următoare aduse o roată de tors de aur și-i zise: «Cu roata asta du-te în oraș, la castelul prințului. Te așază undeva acolo și dacă te întreabă cineva cât costă? spune-i: «doi ochi» și n'o da decât aceleia, care îți va aduce doi ochi.» După acea zise băiatului, să plece; iar el se întoarse la Dobrunca.

Băiatul se duse în oraș, drept la palat, unde se așeză cu roata lângă poartă, tocmai pe când se întorcea Zloboha cu mamă-sa dela plimbare.

«Uite, mamă, strigă ea, ce roată minunată de tors! Cu asta aș putea toarce și eu. Așteaptă, să întreb dacă-i de vânzare.» Apoi se apropiă de băiat și-l întreabă, cât costă. — «Doi ochi, doamnă!» — «Doi ochi?» — «Da.» — «Ciudat lucru, de ce tocmai doi ochi?» — «Asta n'o știu. Tata mi-a poruncit așa, de aceea n'o vând pe bani!» — Zloboha se uită la roată și cu cât se uită mai mult, cu atâta îi plăcea mai tare. Deodată își aduse aminte de ochii Dobruncei. «Vezi mamă, ca princesă e bine să am ceva, ce alții n'au. Când va veni prințul acasă, va vrea să-i torc, și gândește-te, ce frumos ar fi să torc la roata de aur. Noi păstrăm ochii Dobruncei, să-i dăm peăștia pentru roată, tot ne mai rămân picioarele și mâinile.»

Mama ne mai gândindu-se, ca și fata, se învoi. Zloboha aduse ochii surorii ei, și-i dete pentru roata de aur.

Băiatul fugi cu ochii la pădure și după ce ajunse la peșteră îi dete bătrânului. Acesta se duse cu ei la Dobrunca, și-i așeză încetinel în

gropile lor. Ea își căpătă vederea numai decât... Văzù înaintea ei un bătrân, cu barba albă până la brâu. Îmbrăcămintea cea sură îi învălea corpul lui înalt dela cap până'n picioare. Razele din urmă ale soarelui apunător cădeau pe fața lui venerabilă și prietinoasă și o scăldau într'o strălucire roșietică. Dobruncei i se părea că vede pe Dumnezeu înaintea ei. «Cum,» zise ea, «om sfânt ce ești, voi fi eu vre-odată în stare să-ți răsplătesc atâta dragoste? O, dacă ți-aș putea sărută mâinile cel puțin!»

«Tăcere,» — întrerupse bătrânul, — «și așteaptă toate în liniște.» — După aceea bătrânul se depărtă și aduse Dobruncei, pe o farfurie de lemn, poame gustoase și le puse pe patul ei, făcut din frunze și mușchii bine mirositor. Apoi îi aduse fragi roșii și întocmai ca o mamă bună îngrijii de ea, și-i dădù să beie apă dintr'un păhar de lemn.

A doua zi de dimineață bătrânul iarăși stetea înaintea peșterii și strigă băiatul. După ce veni îi dete un fus de aur și-i zise:

«Cu fusul acesta să te duci iară la palatul prințului și să te așezi la poartă. Dacă întreabă cineva cât costă? răspunde-i: «Două picioare,» și să nu dai fusul nimărui, decât când îți va da două picioare.»

Băiatul plecă cu fusul. Bătrânul se întoarse în peșteră. Zloboha stătea la fereastră și se uită în curte, tocmai când se ivi băiatul cu fusul. Ea îndată alergă la mamă-sa și-i spuse: «mamă, vino numai decât să-ți arăt, că iar a venit băiatul la poartă și a adus un fus de aur.» Ele se duseră la poartă. «Cum vinzi fusul?» întrebă fata. «Pe două picioare, doamnă!» — «Două picioare?» — «Da!» — «Spune-mi, ce face tatăl tău cu ele?» — «Asta nu-ți pot spune, pentru-că eu niciodată nu întreb pe tata, cea ce face. Ce poruncește el, fac, de aceea nu-ți pot da fusul, decât pentru două picioare.»

«Mamă dragă, dacă am eu roata de tors, se cade să am și fusul. Noi avem picioarele Dobruncei, ce ar fi să le dăm ăstea pentru fus, nouă tot ne rămân mâinile.»

— «Fă, cum vrei tu,» zise mamă-sa. Zloboha aduse picioarele, și le dete băiatului pentru fus. Apoi se întoarse veselă în castel, iar băiatul grăbi spre pădure.

Ajuns la peșteră, el dete bătrânului picioarele și plecă de acolo. Bătrânul se duse cu picioarele în peșteră, luă o alifie, unse ranele Dobruncei și-i puse picioarele la loc. Ea vrù să sară de pe așternut, bătrânul însă nu-i dete voie. «Sezi liniștită, până te vei face deplin sănătoasă, atunci îți voi da voie să te ridici!» Ea ascultă, pentru-că eră încredințată că bătrânul îi vrea numai binele.

A treia zi de dimineață, bătrânul chemă iarăși pe băiat, îi dete un caier de aur și-i zise: «du-te și vinde și caierul la palatul prințului.

Când te va întreba cineva cât costă spune-i: «două mâni!» și, cui îți dă două mâni, dă-i caierul.»

După ce-a ajuns băiatul cu caierul la palat și se așează la poartă, numai decât alergă la el Zloboha, care tocmai trecea cu mamă-sa prin curte.

— «Ce costă caierul, băiete?» întrebă fata. «Două mâni, doamnă!»

— «Ciudat lucru, că tu nu vinzi nimic pentru bani!» — «Nu pot altfel, mărită Doamnă, decât, cum mi-s'a poruncit.» Zloboha stătuse acum pe gânduri. Caierul era foarte draguț... ea l'ar fi cumpărat prea bucuros pentru roată, ca să se mândrească cu el. Era însă nedumerită, că trebuia să-i deie două mâni pentru el și astfel nu-i mai rămânea nimic dela Dobrunca.

«Spune-mi mamă,» zise ea, trebuie să am eu ceva dela Dobrunca, ca să mă iubească prințul, ca pe dânsa?»

«Ei, răspunse mamă-sa, mai bine ar fi dacă ai ținea ceva, eu, cel puțin, am auzit, că ăsta este un bun mijloc, de a-ți păstra dragostea soțului. Din partea mea, fă tu, cum vrei.»

Zloboha se gândi nițel, apoi amăgita de încrederea în frumusețea ei, de deșertăciunea ei, și orbită de lăcomia aurului se duse să aducă mânilor și le dete băiatului. Caierul în care străluceau firele mai fine decât mătasa și care era legat cu o panglică roșie, era din aurul cel mai curat. Foarte veselă pentru o sculă atât de prețioasă, se duse și o așează lângă roată și fus. Mamă-sa, însă, clătină din cap și era foarte îngrijită de nebunia fetei.

Intr'aceea băiatul ajunsese acasă și cum a dat bătrânului mânilor, se și făcu nevăzut. Bătrânul se duse cu mânilor la Dobrunca, îi unse rănilor, ca'n ziua premergătoare și îi puse mânilor la loc. Cum a început să-și miște mânilor, Dobrunca nu s'a putut răbdă, să nu se scoale de pe așternut. Deodată sări în sus, apoi căzu la picioarele bătrânului și-i sărută mânilor, cari i-au făcut atât de mare bine.

— «Mii de mulțumiri, marele meu binefăcător!» strigă ea cu lacrimi de bucurie. «Stiu, că niciodată nu-ți voi putea răsplăti; cere-mi însă, ce vrei, și-ți voi împlini bucuroasă și din toată inima.»

«Nu cer nimic dela tine,» — răspunse bătrânul și o ridică dela pământ. «Ce am făcut pentru tine, aș fi făcut pentru ori-cine altul. Asta-i datoria mea! Acum să nu pleci de-aici, până nu va veni cineva după tine. De mâncare să nu fi îngrijită, că o să-ți trimit.»

Dobrunca voia să-i mai vorbească, dar bătrânul se pierduse dinaintea ochilor ei și ea nu l'a mai văzut. Apoi ieși iute din peșteră, ca să vadă iară lumea și faptele lui Dumnezeu. Numai atunci înțelese ea, ce preț mare are sănătatea. Si s'a aruncat la pământ și l'a sărutat... apoi în-

cepu să sară și să îmbrățișeze brazii cei subțiri și întindea cu dor brațele spre oraș. Poate că ar fi alergat într'acolo, dacă nu ar fi oprit-o vorbele bătrânului.

În același timp, la castel, se petreceau lucruri foarte ciudate. Oamenii spuneau, că prințul se întoarce dela războiu. Toți se bucurau de sosirea Domnului lor cel bun, pentru-că de Doamna nu erau mulțămiiți. Zloboha și mama ei, erau foarte îngrijate, ce are să fie. Prințul sosi peste câteva zile. Zloboha îi alergă înainte cu față veselă ear el o strânse cu dragoste la pieptul său. Acum nu mai avea teamă, că v'a recunoaște-o.

S'a dat un prânz mare, fiindcă cu prințul veniră mulți oaspeți, cari voiau să se odihnească și să-și petreacă câteva zile în voie bună. Zloboha, care ședea lângă Dobromil, se uita și nu-și putea lua ochii dela el și se bucură c'a isbutit așa de bine cu planul ei față de soru-sa.

După-ce trecuse sărbătoarea, Dobromil întreabă pe soția sa: «Spune-mi cum ai petrecut vremea, scumpa mea? Ai tors, de bună seamă.»

«Ai găcit,» răspunse ea prefăcându-se. «Dar roata mea cea veche de tors s'a stricat. A venit pe aici un băiat, dela care am cumpărat alta, de aur.»

«Vino și mi-o arată și mie,» zise prințul, apoi o luă de braț, ieșiră din sală și se duseră în odaia, în care eră roata de tors și i-o arătă. Lui Dobromil îi plăcu roata. «Așează-te la ea Dobruncă,» zise el, «și toarce nițel.»

Ea se puse numai decât la roată, apăsă cu piciorul scărița, ca să se miște roata, și în clipa aceea răsună din roată:

«Să nu crezi șiretei, stăpâne, aceasta-i mincinoasă și fățarnică... ea n'a fost niciodată soția ta cea adevărată... pe soția ta a omorît-o ea cu mâna ei.»

Zloboha se opri ca lovită de trăsnet. Prințul se speria, se uită împrejur ca să vadă de unde vin aceste cuvinte. Nevăzând pe nimeni, porunci ca Zloboha să toarcă mai departe. Ea se supuse tremurând. Abia începui însă să se învârtă roata a doua oară și iarăși răsună:

«Stăpâne nu-i da crezare, ea-i înșelătoare și fățarnică, ea a ucis pe sorioara ei și a târit-o în pădure.»

Zloboha, ca o smintită voi să plece dela roată, prințul însă, care deodată recunoscui de pe fața ei, schimbată de spaimă, că dânsa nu este Dobrunca, o luă de mână, o sili să șadă, și-i porunci cu asprime, să toarcă mai departe. Roata se mai învârti odată și se auzi pentru a treia oară:

«Încalică iute calul tău, stăpâne, și aleargă departe în pădure... soția ta te așteaptă în peșteră și te dorește, te dorește mereu.»

Dobromil părăsi pe Zloboha cea blăstămată, trecu din odaie în curte și porunci ca, într-o clipă, să pună șeaua pe calul cel mai iute. Slugile, înspăimântate de înfățișarea îngrozită a Domnului lor, alergară să-i împlinească cât mai de grabă porunca. Îndată calul fû înaintea lui Dobromil și cum i-a simțit pintenii, a sburat peste văi și dealuri, de părea că nici nu atingea pământul.

Când a ajuns prințul în pădure, nu știa unde să caute peștera. Mergea drept înainte. După-ce mai merse o bucată, deodată îi ieși în cale o căprioară albă. . calul se sperie, sări la dreapta și o luă prin tufiș până se opri în fața unei stânci. Dobromil sări de pe cal, îl legă de un copac cu gândul să caute pe Dobrunca în pădure. Se urcă mai întâi pe stâncă și iată că vede sclipind ceva printre arbori. Curios să afle ce este, se urcă mai sus și deodată ajunse înaintea unei peșteri. Ce bucurie! când intrând înăuntru văzu pe iubita lui Dobrunca. Fericit că a găsit-o o îmbrățișează și o sărută și după-ce se uită lung la fața ei drăgălașă, isbucni: «Unde mi-au fost ochii, că eu nu te-am putut deosebi, pe tine, ingerul meu, de sora ta cea afurisită!»

«Ce ști de sora mea? Cine ți-a descoperit ceva?» întreabă Dobrunca, care nu știa nimic de roata de tors. Prințul îi povesti acum toate și ea deasemenea, ce i s'a întâmplat dela plecarea lui. «Din clipa, de când m'a părăsit bătrânul,» încheie dânsa, «în fiecare zi un copil mic îmi aduce de mâncare.»

Apoi se așezară amândoi pe iarbă și ea îi aduse poame pe o farfurie de lemn. După-ce au mâncat și și-au povestit suferințele, luară farfuria și paharul de lemn și se scoboriră de pe stâncă. Dobromil și soția încălicară și plecară ca vântul cătră casă.

Oamenii îl așteptau să-i spună ce s'a petrecut în lipsa lui, dar se uitau zăpăciți unul la altul, când băgară de seamă, că stăpânul lor aduce cu sine, cum li se părea lor, pe aceeași femeie, pe care cu puțin mai înainte Duhul cel rău o ridicase în văzduh dimpreună cu mama ei. Prințul, care băgase de seamă, ce-i zăpăcise, le istorisi pe scurt întâmplarea cu soția sa. Atunci toți, într'un glas, strigară că sora cea păgână a meritat pedeapsa, cu care a pedepsit-o Dumnezeu.

Roata de aur s'a făcut nevăzută din clipa aceea, Dobrunca a scos iară pe a ei cea veche și toarse cu hărnicie cămăși pentru soțul ei iubit. În țara întreagă nu avea nime așa cămăși fine și nime nu eră așa de fericit, ca prințul Dobromil.

(Fine).

N. PETRA-PETRESCU.

ROMÂN NEAOȘ.

Român neaoș, adică Român adevărat. În unele părți ale româniei se zice și Român deaoș. Această vorbă e mai veche ca neaoș și e formată din *de* și *auși*, pluralul cuvântului *auș* = strămoș, deci *Român deauși* ar însemna Român din moși, strămoși. Dar *auș* se trage din vorba latinească *avus*. Românii din Macedonia îl păstrează și astăzi. Românul ca să se deosibească de străini își zicea că e Român *de-auși*, din bătrâni, de moși, strămoși, și niciodată nu zicea de un străin, spre exemplu de un grec sau bulgar, că e *de-auși*, *de-aoș* adică *neaoș*.

Si acest cuvânt, ca foarte multe altele, este o mărturie din cele mai vechi timpuri de existența Românului pe pământul ocupat și astăzi de neamul românesc. El arată un cult pentru strămoși și respectul pentru eel căruia i se cunoaște neamul, care se trage din «viță veche.»

(Convorbiri literare)

D. P.

CUVÂNT PĂTRAT

1. O piesă de teatru cântată.
2. Mijloc de a trece peste un râu.
3. Pluralul unei plante parasite.
4. Întemeietorul statului rus.
5. Nume de bărbat.

Zoe Schuster.

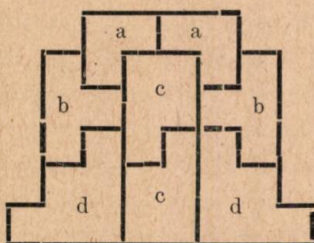
GHICITOARE

te	de	și	în-	es-
te	le	zi	mea	poa-
re	tă	soa-	tot	lu-
re	nu	toa-	căl-	soa-

Să se unească aceste silabe ca să dea un proverb românesc.

DIM. D. TOMESCU. Liceul Sf. Sava, București.

PROBLEMĂ ÎN MOSAIC

Din aceste opt bucăți, așezate potrivit, să se facă un pătrat.
Deslegările în No. 17.

MOȘ RADU.

DESLEGARI

Deslegarea *Ghicitoarei* dela pag. 312 este: Far, fer, fir, for, fur.

Au deslegat bine din *București*: Irina și Margareta Cichi, Nicolae Albescu și Ioan N. Diaconescu, — elevii ai liceului «Matei Basarab. *Brăila*: Marcel C. Löwenton. *Buzău*: Alexandru N. Bucur — licean. *Câmpulung*: Al. N. Gheocalescu — gimnasiu. *Gargalâc*: Ionel I. Georgescu. *Gârbovi* (județul Ialomița): Stefan D. Dumitrescu — elev. *Focșani*: Alexandrina Oravetz — liceu. *Năsăud*: Octaviu Moisiu — gimnasiu. — *Ploești*: Dan Al. Andronescu — liceu.

POȘTA

REDACTIEI

Mihail A. Popescu. Primit. Se vor publica la timp.

Ștefan D. Dumitrescu. Credem că ai primit toate numerile. —

Am observat că unii cititori ne trimit șarade, ghicitori, ș. a., făcute de alții, publicate prin reviste, de unde le iau și ni le trimit ca făcute de dânsii, iscăbindu-le. Aceasta nu e nici frumos, nici cinstit. Sperăm că acest lucru nu se va mai întâmpla, căci altmintrelea le vom publica falșificările și numele. Ne-am bucura foarte mult când cei ce se îndeltnicesc cu facerea de ghicitori, etc., ar crea dela sine astfel de lucruri frumoase și petrecătoare.

La Redacția «AMICUL TINERIMEI» se găsesc de vânzare exemplare complete și legate, anii II, III și IV, fiecare cu prețul de Lei 4.

Direcțiunea «AMICULUI TINERIMEI» roagă pe toți iubitorii de buna îndreptare a tineretului nostru, cari doresc a colabora, să ne trimită articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară și pe înțelesul tuturor.

Tot ce privește abonamentele, expediția, ele se vor adresa Institutului de arte grafice «MINERVA», București, Bulevardul Academiei No. 3. Ce privește redacția, articole, deslegări, etc. se va adresa D-lui I. MOISIL, București, Strada Pietății No. 6.

Tinerilor! Răspândiți revista voastră cât puteți mai mult!

Păstrați numerile spre a le lega la sfârșitul anului!

Toate deslegările să se adreseze D-lui I. MOISIL, STRADA PIETĂȚII No. 6.

Deslegările să se trimită în totdeauna pentru N-rul ce iasă la 15 a lunei până la cel mult la 10 a lunei și pentru numărul ce iasă la 1 a lunei până cel mult la 25 a lunei trecute. Cele sosite în urmă nu se vor mai publica.

Manuscrisele se scriu pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, de vreo două degete.

Manuscrisele se trimit prin poștă nu ca scrisori ci sub bantă scriindu-se pe lângă adresă cuvântul: «MANUSCRIS». Ele coastă în launtrul țării 5 bani fiecare 50 grame, iar din străinătate 10 bani 50 grame. Dacă, pentru mai multă încredere, vrei să recomanzi manuscrisul, pentru «recomandare» se plătește deosebit 25 bani.

La orice comandă trebuie să se trimeată banii ÎNAINTE, altminterlea nu se trimit exemplarele cerute.

Nu uitați a vă procura

CALENDARUL MINERVEI

PE 1909

Cel mai frumos și cel mai răspândit Calendar românesc. Splendide ilustrații după pânzele celor mai mari pictori români, precum și vederi după cele mai pitorești poziții, ale României, pe lângă un material literar inedit datorit celor mai distinși scriitori :

A. Vlahuță, G. Coșbuc, I. L. Caragiale, I. Slavici, M. Sadoveanu, Octavian Goga, I. Adam, St. O. Iosif, I. Bârseanul, C. Sandu Aldea, Al. Tzigara-Samurcaș, I. Basarabescu, I. Scurtu, N. N. Beldiceanu, G. Silvan, C. Hodoș, Zaharie Bârsan, Natalia Iosif, Caton Theodorian, Al. G. Doinaru.

6 Suplimente artistice în culori și de o valoare excepțională

PREȚUL : LEI 1.25

Ediție de Lux : Lei 2,—

De vânzare la toate librăriile.

AMICUL
TINERIMEI

REVISTA
PENTRU
TINERIMEA
ȘCOLARĂ

BUCUREȘTI
INSTITUTUL
GRAFIC
MINERVA

DIRECTOR:
I. MOISIL

„MINERVA” INSTITUT DE ARTE
GRAFICE ȘI EDITURA

B-dul Academiei 4.— Edgar Quinet 3.—București

A APARUT:

MAI TARE CA IUBIREA

DE

VASILE POP

PREȚUL : LEI 1.50

De vânzare la toate librăriile din țară

REVISTA PENTRU TINERIMEA ȘCOLARA

■ ■ CULTURA ■ ■
 MORALA, IUBIRE DE NEAM, ȘTIINȚA,
 ■ ■ MUNCA ■ ■

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECȚIA

D-lui I. MOISIL. — București

ABONAMENTUL ANUAL:

În România Lei 5
 Afară de România Coroane 5

ROBERT FULTON

INVENTATORUL CORABIEI CU VAPOR

(1767—1815)

Pe frumoasa piață a Bisericii Noul-Ierusalim din Filadelfia, într'o după-amează din vara anului 1785, un tânăr, cam de optsprezece ani, să ocupa cu pictarea acestei biserici mărețe.

Cufundat în lucrarea sa, nu băgă de seamă, că se apropiasă de dânsul un alt tânăr care, curios, se uită pe furiș la picturile lui.

«Minunată icoană», zise străinul cu o voce profundă, dupăce privise timp mai îndelungat la pictorul harnic și dibaciu.

Spăriat și oarecum necăjit, pictorul se întoarse și văzând pe străin, începu să-și strângă uneltele.

«De te-am turburat, te rog de iertare» zise atunci străinul cu glas așa de prietinos și îndatoritor, încât norii întunecați de pe fața pictorului se împrăștiară numai decăt.

«Dacă la întâia privire n'aș fi observat mâna de maestru, nu te-aș fi mai supărat cu curiozitatea mea».

«Ești d-ta pictor, de-mi lauzi lucrul meu cu atâta convingere?!» întrebă celălalt.

«Ei, da, așa mai mic. Numele meu este *Ramsey*, sunt mecanic. Numai eri am sosit în orașul acesta».

«O, d-le Ramsey, ce bucurie că pot face cunoștința d-tale!» strigă pictorul vesel și surprins, întinzându-i mâna. Deși n'am avut încă onoarea și plăcerea a te cunoaște în persoană, numele d-tale, — căci ai știut să faci ca lumea să vorbească de d-ta, — îmi este cu atât mai cunoscut. Eu mă numesc *Robert Fulton*, de prezent desemnator și pictor».

«Doamne! ce întâlnire minunată!» răspunse Ramsey plin de bucurie. Tocmai așa mi se întâmplă și mie: numele d-tale îl cunoșteam bine, dar persoana nu. Ce noroc că te întâlnesc! Dar, te rog nu te turbura în lucrul d-tale».

«Chiar acuma era să întrerup lucrul», răspunse Fulton. Dacă'ți permite timpul, să facem împreună o plimbare, ca să întărim mai bine cunoștința noastră».

«Nici odată nu mi s'a făcut o propunere mai plăcută, ca asta», zise Ramsey.

Braț la braț, și povestind veseli, plecară amândoi la plimbare.

Vorbind despre multe, mai ales însă, despre artă și știință, după vr'un ceas ajunseră la o grădină, în care intrară să-și serbeze prietenia la un pahar cu vin. Prietenia lor deveni așa de cordială, încât ceremoniosul «d-ta», se schimbă în curând cu familiarul «tu».

«Despre talentul tău ca desemnator și pictor», începu Ramsey, — «am auzit destule, dar n'am citit nimic mai de aproape despre trecutul tău și alte amănunte din viața ta. Ai bunătate povestește-mi deci viața ta.

«Cu plăcere», zise Fulton. «Dacă însă crezi că o să auzi ceva deosebit de interesant, ceva care să-ți încorde atenția, atunci te-ai înșela foarte mult». Si apoi începu: «Eu m'am născut în *Little-Britain*, un oraș mic din ocolul Lancaster în Pennsylvania, în anul 1767. Tinerețele mi-au fost înourate, fiindcă părinții mei au fost oameni foarte săraci, și pe lângă asta tatăl meu muri, când trecusem abia de doi ani. După lovitura aceasta aspră a sortii, mie și bunei mele mame, care, mulțumită Cerului, mai trăește încă, ni-a mers mai rău, ca mai nainte. Uneori trebuia să suferim lipsurile cele mai amare, deși eu ajutam mamei din toate puterile mele la munca ei slab plătită. În astfel de împrejurări, se înțelege că, n'a putut fi vorbă, ca eu să cercetez regulat vre-o școală. Abia am putut învăța a citi și scrie, și și aceasta prin silința mea proprie, când am ajuns la vârsta, la care copiii încetează de a cerceta școala. Cu o pregătire așa de slabă m'a dat ca ucenic la un aurar. Acesta era un om vrednic, pe care îndată începui a-l iubi din toată

inima. Ca să-i fac bucurie, mă străduiam în tot chipul, și am și reușit. Dar numai acum înțelegeam eu, ce dureros este să fii așa prost, cum eram eu. De aceea orice clipă, când n'aveam de lucru, o folosiam cu citirea de cărți bune, cu studierea de orice lucruri folositoare ca să-mi lărgesc cunoștințele și să câștig ceeace am pierdut în tinerețe. Cu o plăcere deosebită m'am pus pe desemn, dar tot așa bucurios mă ocupam și cu mecanica. Aceasta n'a scăpat din vederea binevoitorului meu patron, de aceea el însuși m'a sfătuit să mă dedic cu totul desemnului și picturii. Așa am și făcut, pentru că simțeam în mine, că profesiunea, la care mă destinase mama mea nu mă va putea fericii. M'am dat deci cu toată dragostea și sârguința noiei mele profesiuni și în curând am ajuns așa de departe, că din toate părțile primeam oferte bine plătite. Ce fericit eram, că acuma putui să iau pe mama la mine și să-i procur o viață fără de griji!»

«Totuși munca și străduințele mele nu le-am folosit numai pentru pictură. Mă îndeletniceam și cu mecanica care îmi plăcea cu atât mai mult, cu cât mă aprofundam în învățăturile ei. Cu deosebire mă însuflețisem de minunatele invenții ale lui *James Watt*. Din timpul acela mă ocup cu pictura numai pentru ca să-mi câștig pâinea de toate zilele: inima mea întreagă însă este pentru mecanică. Inchipuește-ți ca ziua-noaptea, neîntrerupt mă purta gândul, dacă puterea vaporilor, căreia Watt i-a deschis un drum atât de frumos și folositor, nu s'ar putea folosi și spre alte scopuri?»

«Asta s'ar putea, fără îndoială» — zise Ramsey cu seriozitate. «Dacă tu ai astfel de gânduri, atunci te-ai sfătui să vii cu mine la Londra, pentru că Filadelfia nu este locul, unde să pot face cu isbândă studii în știința mecanicii. Vino, dacă gândești serios să calci pe urmele lui Watt, vino cu mine la Londra. Eu mai stau în Filadela numai câteva zile».

«Ai dreptate... Viu cu tine», zise Fulton cu bucurie, după ce se gândi puțin. «De mama am îngrijit deocamdată. În Londra voi câștiga cu pictura atâta cât să pot trăi și-mi voi rezerva atâta timp ca să mă ocup cu studiu meu de predilecție».

II

Ajuns în capitala Angliei Fulton intră mai întâi în atelierul artistic al renumitului pictor *West*, unde cu penelul său de pictor câștigă frumoase parale, din cari o parte însemnată bunul fiu o trimetea mamei rămase în America. Dar în curând părăsi cu totul pictura și se dedică c'un zel de necrezut, numai studiului mecanicii și al științelor naturale.

«Eu sunt de părere», zise într'una din zile lui Ramsey, cu care se întâlnea mai adeseori, «că mașina de vapor, inventată de Watt, se

poate îmbunătăți foarte mult și că puterea vaporilor se va putea folosi pentru o mișcare mai repede și mai sigură a corăbiilor».

«Doamne, iară se mișcă și fierbe spiritul inventiv în tine», — zise prietenul zâmbind». Ei, înainte! Poate că isbutești și tu ca Watt, să vorbească lumea întreagă de tine. Dar, vezi, nu scormoni prea mult astfel de lucruri, fă-ți răgaz și odihnește-te cel puțin noaptea, ca să nu-ți ruinezi sănătatea. Drept să-ți spun nu-mi pari așa de sănătos, ca mai înainte. Ori poate ai vre-o supărare tainică?»

«Ai ghicit», mărturisi Fulton, a cărui față în timpul din urmă o brăzdaseră mai multe crețe de griji. «Trăind numai pentru studiu, au trecut luni de zile de când n'am mai câștigat nimic. Economiiile mi se sfârșesc și nu mai știu, cum să le pun la loc, pentru că cu pictura nu mă pot ferici. West mi-a luat în nume de rău că am plecat dela el. Mă tem că nu voi putea sta mult în Londra».

«Și ce vrei să faci?»

«Am de gând să plec la Paris. Americanul *Jewel Barlow*, care locuiește acolo, m'a invitat să iau parte la aranjarea unei panorame mari, asigurându-mi o bună plată. Silit de împrejurări, mă gândesc să primesc oferta, deși este cu totul împotriva planurilor mele de predilecție, și mă abate dela ocupația mea cea mai plăcută».

Ramsey n'a vrut și nu putea să-l contrazică, dar îl dureau inima, că trebuie să se despartă de prietenul său.

Ajuns la Paris, Fulton începu numai decât cu pictarea panoramei. Ne mai fiind acum strimtorat de grijile vieții, pe lângă ocupația asta, să îndeletnicea iarăși cu mult zel și stăruință de studiile sale. Contactul cu ingineri distinși, îl încuraja în năzuințele sale. Astfel petrecu mai mulți ani și deveni tot mai matur și mai serios pentru țanta, ce și-a pus-o.

Deși se terminase de mult războiul, ce l'a purtat America pentru a scăpa de domnia engleză și tânăra republică își căpătase libertatea și independența, totuși Anglia n'a încetat de a-și arăta, la fiecare ocazie, puterea ei pe mare. Situația asta neplăcută a patriei sale îl întrista foarte mult. Boldul de invenție, care dormita în el, se deșteptă cu toată puterea și energia. El se gândea la fel de fel de mijloace, cum ar putea ajuta patriei sale, de a se apăra contra Angliei și a-și apăra și susținea drepturile pe mare, cu mai multă isbândă, ca până acum.

Spre scopul acesta studiază cele mai bune scrieri, despre explozive și materiile nimicitoare, despre arta navigațiunii și despre războaiele pe mare, făcând nenumărate experiențe, cu o stăruință de fier, până crezu că a găsit ceea ce căutase.

Era la anul 1799. Republica Franței, cu Napoleon ca prim consul în frunte, purta război înverșunat cu Anglia.

«Să dau Franței mijloacele, ca să nimicească pe dușmanul ei, care este și dușmanul patriei mele» își propuse Fulton.

Rezultatele studiilor sale le desemnase în toate amănunțele. Cu acestea să duse la un membru al guvernului francez și-i împărtăși 1) că a descoperit o bombă, care aruncată în apele vrășmașe, explodează și orice corabie care va fi atinsă, va fi aruncată în aer, 2) că a descoperit o corabie, care se cufundă ca un pește în apă, aici se poate cârmui și înotă mai departe, și îndreptată apoi sub corăbiile de războiu dușmane, le poate ușor nimici cu materiile explozibile.

Francezul examinează desemnurile multă vreme, dar cu îndoială.

«În ce privește bomba», zise el, «s'ar putea face încercări. Dar cu corabia submarină nu vei avea noroc. Asta este o idee fixă a D-Tale, în practica neexecutabilă, oricât de frumos pare pe hârtie. Cum să se miște o corabie sub apă? Asta nu-și poate închipui nimeni. Ea nu se va cufunda până la fundul mării, sau cufundată odată, ea nu va mai ieși afară. Cu executarea unor planuri atât de îndrăznețe nu se poate ocupa nimeni din partea guvernului. Dacă însă d-ta le vei executa și vei veni în urmă la noi, în cazul acesta ar decide o comisie de experți ce valoare are descoperirea d-tale».

În urma sfatului acestuia, Fulton se puse pe lucru adunându-și toți bănișorii și sprijinit de prietini binevoitori, isbuti să construiască corabia sub-marină.

Într-o zi senină, și liniștită în portul Havre eră o mișcare foarte agitată. Sute de curioși veniră aici, ca să vadă ciudata corabie pe care o construisese Fulton și care acuma stătea în port gata să plece pe sub apă, după ce fusese examinată mai întâi de o comisie a guvernului dar cu multă neîncredere.

Când sosi clipa hotărâtoare, Fulton cu câțiva oameni îndrăzneți intrară în pânțele corăbiei, care avea formă de pește. Câteva minute pe urmă corabia începu a se cufunda, până se făcu cu totul nevăzută sub apă, ca să-și înceapă apoi călătoria propusă până la Brest.

«Dumnezeu să vă ajute, — dar nimeni nu o să te mai vadă!» izbucniră strigăte de durere din piepturile asistentilor îngrijați.

Dar cum a fost construită corabia asta, de a putut îndrăzni inventatorul ei să întreprindă o călătorie așa de periculoasă?

Nu ne putem ocupa aici în amănunțimile ei. Atâta se poate spune numai, că a fost construită din lemn, jur împrejur învălită în aramă. Ca să se scufunde până la adâncimea necesară, un spațiu bine închis s'a umplut cu o cantitate corespunzătoare de apă. Când se slobozea apa din spațiul acesta corabia se ridica iarăși de-așupra apei. Mânarea corăbiei se făcea cu ajutorul a două șuruburi orizontale, mișcate, cu mâna, de oameni.

Toată lumea credea că inventatorul este perdut pentru totdeauna. Ce mare a fost însă mirarea tuturor, când sosi vestea din Brest, că corabia cu îndrăsneții ei călători a ajuns bine acolo și că a ieșit din apă nevătămată? Toți au început să laude pe Fulton, chiar și comisia guvernului și-a arătat recunoștința ei. De-ocamdată însă a rămas la atâta. Comisia a vrut să meargă la sigur. De aceea puse întrebarea: este cu putință să arunce în aer o corabie cu ajutorul corăbiei scufundătoare și a torpilei? Spre scopul acesta puse la dispoziția inventatorului o corabie veche, stricată, care se afla în portul din Brest.

Fulton numai decât s'a apucat să dovedească și lucrul acesta. Cu ajutorul corăbiei scufundătoare așeză bomba, s'au torpila, sub corabia cea veche, într'un timp așa de scurt, cum n'ar fi crezut nimeni. Apoi răsună un bubuit îngrozitor și corabia cea veche zbură în aer, prefăcută în mii de bucăți.

Un strigăt de bucurie ieși din gurile miilor de privitori, cari să adunaseră pe țărm. «Ce invenție măreață și înfricoșată! La aceasta nu poate rezista nici o corabie dușmană. Tot respectul dinaintea lui Fulton! Aceste și alte asemeni strigăte de admirație și recunoștință se auziau din toate părțile.

Laudă și recunoștință i-a dat și comisia guvernului. Durere însă, că aci s'a mărginit totul.

«Este foarte bine», declarară înțelepții domni lui Fulton, care nu credea urechilor, «este foarte bine că ai aruncat în aer corabia cea veche, isbânda asta ți-o recunoaștem pe deplin. Trebuie însă să luăm în considerare, că corabia nimicită a fost veche, stricată. Apoi stătea nemișcată, astfel că a fost de tot ușor să intri cu scufundătorul dedesubtul ei și să așezi bomba. Cu totul altmintea ar ieși lucru, când ar fi vorba să te apropii de o corabie mare de războiu, fiind în mișcare răpede.»

«Torpilei mele nu i-se poate împotrivi, și de ea nu poate scăpa nici o corabie, meargă ea cât de iute și fie cât de puternică», fu răspunsul hotărât al lui Fulton. «Pe cea dintâi corabie de războiu engleză, care s'ar apropia de port, voi arunca-o în aer și prin asta voi dovedi, de ce mare însemnătate este invențiunea mea!»

Din nefericire nu s'a ivit corabia dușmană, pe care o aștepta Fulton. În curând lumea uită și invenția și pe inventator. Însuși Napoleon, căruia de altcum nimic nu-i scăpa din vedere, ce i-se părea de importantă pentru război, n'a luat nici o notă de invenția lui Fulton.

Aceeași experiență tristă ca Fulton au trebuit să o facă mulți alți oameni mari și geniali, a căror roade spirituale noi le gustăm și admirăm astăzi. După ce și-au jertfit averea și sângele pentru ideile lor, pentru ajungerea scopurilor înalte și de obște folositoare, drept răsplată

s'au ales cu lipsuri și mizerie și mulți chiar cu un sfârșit trist. Numai mai târziu urmașii și-au adus aminte de ei, le-au făcut onoruri și le-au ridicat monumente drept semn a dragostei și recunoștinței.

(Va urma.)

N. PETRA-PETRESCU.

Neascultarea și lăcomia Mănâncă omului omenia.

Iată o istorie, care s'ar putea crede închipuită, pentru ca să servească de lecție copiilor, cari sunt lipsiți de cumpătare și care cu toate acestea este pe deplin adevărată.

Într-o Duminică din toamna trecută D-l și D-na N... ieșiseră la plimbare pe la ora trei după amiazi. Doreau să cineze în oraș și aveau de gând, ca să facă mai întâi câteva vizite. Ei lăsară pe cei doi copii al lor, Paul și Andrei, unul de zece ani, celălalt de nouă, sub supravegherea servitoarei lor Caterina, care astfel se găsea lipsită de ziua ei de libertate, ceeace o necăjia mult, dar nu zise nimic.

— Caterino, îi zise Paul, când fură singuri, tu poți să te duci la plimbare, dacă voești, îți promit, că vom fi cuminți, ne vom juca în sufragerie; dar să te întorci la șase ore, pentru ca să ne dai să mâncăm.

Fata, care murea de dorul de a se plimbă, se lăsa convinsă. Dar de oarăce ea știa, că cei doi copii, erau prea lacomi, avu grija ca să pună cheea cămării în buzunarul șorțului ei, și după aceea eși.

— Ce facem acum? întrebă Andrei.

— Să ne jucăm de-a pitulușul, zise Paul.

— Ah! acesta este plictisitor în doi. Imi place mai bine să mâncăm.

— Nu este decât o pedecă, că servitoarea a luat cheia cămării.

— Bine! cum par'că noi n'am putea să ne coborâm prin

fereastră în cămară!... Găsim acolo: portocale, zahăr și butoiul cu must, căruia i-a dat cep ieri... Vom face o salată de portocale și nimeni nu va ști nimic.

Lui Paul, care era mai cuminte, îi fu cam greu de a se hotărî, dar în fine se învoi și amândoi scoborâră în cămară.

— Scoate cepul butoiului, — zise Andrei, până mă voiu cățara pe cele rafturi, pentru ca să iau una din căpățânile de zahăr, pe cea mai mică, pentru ca să nu se poată da ceva de bănuț.

Amândoi se puseră la lucru în același timp, Andrei se cățăraseră pe rafturi și capul său atingeă aproape tavanul, când deodată Paul îl chemă în ajutorul său:

— Vino repede! îi strigă Paul, întorcând robinetul, mi-a sărit și nu pot să-l mai găsesc.

— Astupă canaua cu degetele tale.

— Tocmai asta fac și eu dar îmi este cu neputință. Grăbește-te, căci mustul a curs până la ușă, strigă Paul speriat... Ah! uite, sări de ridică cepul după butoiul de magiun, care este așezat în picioare în unghiețul de colo al cămărei...

Dar nenorocire, doagele crăpară sub greutatea lui Andrei, din care cauză sărmanul copil căzu în magiun (chisăliță) până la bărbie.

În zadar se zbatu, ca să iasă din această cursă, căci îi fu cu neputință să iasă fără ajutorul cuiva. Spaima cuprinse pe cei doi frați, la ale căror strigăte vecinii alergară, trecătorii se opriră la ușă, loviră în poartă, dar ea nu se deschise, fiindcă cei doi copii nu puteau da la o parte zăvorul, dar nici nu se puteau urni din locurile lor.

Atunci fu chemat un lăcătuș, care deschise poarta. Lumina pătrunzând în lăuntru, arată privirilor tuturilor pe cei doi frați, legați ca cu clei și care nu se puteau mișca de loc.

Inchipuiți-vă hohotele de râs, ce pricinui această ciudată priveliște, bătaile de joc și glumele, care începură să cază asupra lacomilor copii.

Andrei, până când nu-l scoaseră din baia sa de magiun, n'avea de loc o figură omenească.

Paul, fiindcă gazurile din must îl amețise, abia se mai putea ține pe picioare. Pentru a pune colac pe pupăză, tocmai atunci sosiră D-l și D-na N..., când copiii lor erau de râsul mahalalei întregi.

Măhnirea lor fù foarte mare, dar ei se mângâiară, gândindindu-se, că această strașnică lecție le va fi învățătură pentru toată viața lor.

(Traducere).

DUM. D. TOMESCU

DE LA TULCEA LA BRAȘOV

Excursiunea societății «Mihail Cogălniceanu» a elevilor liceului
«Principele Carol» din Tulcea

....In dimineata zilei de 27 Iunie, într'o Vinere, lăsam în urmă orașul nostru *Tulcea*.

Eram vre-o treizeci de membri ai societății «Mihail Cogălniceanu».

Liberi de grija unui an întreg de școală, care de abia se isprăvisese, toți eram cu sufletul plin de bucurie. Cerul, care la plecare era limpede, începea să se întunece. Din spre apus se ridicau nori negri, cari mânati de un vânt puternic se apropiau cu o iuțeală uimitoare, iuțeală în parte aparentă, căci nu tocmai încet ne apropiam și noi de dânșii. O bură deasă și rece ne făcu să ne coborâm de pe copertă în cabinele vaporului, cu care mergeam în susul Dunării.

Când ajunserăm la *Galati* ploaia, care devenise torențială și ținuse până la oprirea (acostarea) vaporului, încetă ca prin farmec. Acest lucru îl luarăm drept bun augur pentru excursiunea noastră.

Două zile, cât am stat aci, în așteptarea unui răspuns la cererea făcută pentru reducerea taxei pe căile ferate române, am fost găzduiți la *Școala Normală*. In acest timp puturăm cerceta bine cel mai mare port dunărean al României.

Intre instituțiile, ce am vizitat sunt :

Scoala Normală, o școală model din toate punctele de vedere. Așezată lângă cazarmă de marină, Țiglina, afară de oraș, de a cărui zgomot supărător e îndepărtată, mai are plăcutul de a fi de trei părți incon-

*

jurată de plantații. Clădirea e mare, frumoasă și potrivită tuturor cerințelor unei bune școli și unui bun internat. Clasele și dormitoarele mari, cu o bae sistematică, sală de gimnastică, laborator de chimie, un mic muzeu zoologic și toate cele necesare.

Liceul «V. Alexandri», instalat într'o frumoasă clădire, are norocul de a fi înzestrat cu o mare bibliotecă, (biblioteca «Vasile Ureche») și cu un interesant muzeu de o mare valoare.

Docurile ne fac să întrevădem până unde a ajuns tehnica modernă. *Docurile* sunt adică niște bazine mari de apă, încunjurate de *cheiuri* (niște ridicături construite din piatră sau lemn pentru a împedea inundațiile râurilor sau chiar a apelor de mare). În aceste docuri, ce se fac în porturi, intră corăbiile spre a le descărca sau încărca cu mărfuri, cereale, ș. a. Magazine mari, unde se depun mărfurile ș. a. sunt clădite pe marginea docurilor. Porturile Galaților și ale Brăilei sunt înzestrate cu docuri sistematice, cari înlesnesc comerțul de import și export și au costat 23 milioane lei. Docurile sunt în legătură cu Dunărea printr'o gură sau canal. Adâncimea lor este de 6 metrii. Magazinele cu *silosuri*, sunt înzestrate cu mașinării perfecționate și pot încărca și descărca, în mod automat, grânele din vasele plutitoare și vagoane. Grânele sunt păstrate în aceste magazine ca în niște puțuri (silosuri) înalte de 17 metri. Odată cu înmagazinarea sunt și vânturate și cântărite în mod automat.

Arsenalul marinei. În atelierele de lemnărie și de ferărie se lucrează lucrurile trebuitoare vaselor și se fac reparații mici. Aci vizităm un torpilor (vas ce poartă torpilele) și docurile plutitoare adică niște barace (case) colosale în care pot intra vasele unul câte unul spre a le curăți și repara.

Din fugă trecem pe lângă modesta «*Vila lui Cuza*», palatul administrativ adică prefectura, grădina publică, pe lângă noua catedrală în construcție.

Intrăm în câteva biserici și prin aceasta vizitarăm tot ce ne putea interesa în acest oraș.

Duminică noaptea, trenul accelerat ne ducea în mersu-i amețitor, prin câmpia *Călmățuiului* și *Buzăului*.

La 4 ore dimineăta, Luni, ne coborâm pe peronul frumoasei gări din *Ploești* și după ce mai dormităm vre-un ceas prin sălile ei, pornim apoi prin oraș.

O deosebită impresie ne face splendidul bulevard, cu castanii lui uniformi, cu monumentul Vânătorilor, ridicat spre amintirea soldaților căzuți în războiul neatârănării; cu palatele lui frumoase, între care deosebiți «*liceul Sf. Petru și Pavel*», unul dintre cele mai mari și mai îngrijite din țară. O placă de marmoră ne spune, că aci a fost găzduit M. S. Regele în 1895, cu ocazia manevrelor regale.

De asemenea se deosebesc prin artistica lor pictură cele două biserici din mijlocul Ploestilor.

Orașul ne prezintă ceva nou. Nu e acea mulțime ciudată de colori, ce împestritează orașele dobrogene. Albul strălucește în toată puterea lui. Nici acea babilonie de limbi ce caracterizează orașele dobrogene. O singură limbă răsună peste tot: limba românească. Aci suntem în regiunea pomilor roditori: fructele sunt foarte eftine. Multă bucurie producem unui tulcean, farmacist acolo, care nu mai știe ce să ne dea și cum să ne mulțumească pe toți.

Încă înainte de amiază ne suim din nou în vagoane. La marginea orașului trecem pe lângă câteva rafinării de petrol. Am intrat în regiunea dealurilor. Aceste se întind mai întâi în partea de nord a liniei ferate. În curând însă calea ferată face pe nesimțite un ocol spre nord. Aceasta ne-o dovedește faptul că acum dealurile se întind de ambele părți ale liniei și formează o vale largă, care merge îngustându-se pe măsură ce înaintăm. Aceasta e gura *văii Prahovei*. În curând ne întâlnim cu apa ei turbure, împărțită în larga-i albie. Primele sonde se zăresc în depărtare, dovedind bogăția internă a pământului. Ele se înmulțesc cu cât înaintăm, ajungând maximul la *Câmpina*. Dealurile au devenit mai mari. Ele sunt acoperite cu livezi întinse. Trecem pe lângă marele și frumosul sat *Breaza*, renumit pentru livezile sale și pentru măiestria brezencelor în țesutul pănzelor și al costumelor naționale. Întâlnim numeroase poduri peste râul Prahovei, care se ține când de o parte când de alta a văii, care s'a îngustat mult.

Trecând *Comarnicul*, cu renumita-i fabrică de ciment, valea devine foarte îngustă, dealurile foarte înalte, livezile dispar, păduri mari acopăr aceste dealuri, ce devin din ce în ce mai prăpăstioase. Trenul începe a sufla din greu, străbatem două tunele, bradul începe a-și face apariția, am intrat în regiunea munților. Carpații își ridică în fața noastră piscurile goale pe cari le ating norii albicioși.

Câteva fabrici, apoi o mulțime de vile și un șuerat răgușit ne spune c'am ajuns la *Sinaia*, încântătoarea reședință de vară a familiei regale.

Nu stăm mult pe gânduri, ci pornim, după ce ne ușurăm de paltoanele și de toate sarcinile pe care le lăsăm în clădirea, poliției, în cutreerarea Sinaei. Zadarnică ar fi încercarea mea de a descrie impresia ce ne-a făcut acest colț încântător al pământului, unde mâna omenească a făcut pe niște coaste rapoase și sălbatice, acoperite cu păduri seculare, alee, grădini și clădiri minunate. Dar adevăratul farmec al acestui colț constă în aceea, că natura a rămas tot suverană. Trecem prin curtea palatelor Peleşului și a Pelisorului și ne înfundăm pe aleele albe în pădurea de brazi. Urcăm din greu mergând spre S-ta Ana. După ce ne

desfătam mai mult timp pe aleele frumoase ajungem la un izvor, de unde coasta e aproape dreaptă, încât urcăm pe mâni, până dăm de un mic platou, deasupra căruia se ridică un perete înalt de stâncă și de unde priveliștea este nespus de minunată. Aci e S-ta Ana. Scoborâșul nu e mai puțin greu. Treceam pe la «Cuibul Prințesei», unde avem fericirea să salutăm pe A. S. R. Principele Ferdinand. De aci apoi o luăm la Mănăstire.

Mănăstirea Sinaia cea veche e afumată și în parte nimicită din cauza unui foc din ultimii ani. În biserica care a rămas neatinsă, vedem picturi de pe la sfârșitul secolului al XVII. După cum aflăm de pe frontispiciul de deasupra ușii de intrare, pe care ni-l tălmăcește un călugăr, această mănăstire a fost zidită în 1695 de învățatul spătar M. Cantacuzino, fratele Stolnicului Const. Cantacuzino. Mihai Cantacuzino, spătarul lui Brâncoveanu învățase în străinătate, cunoștea bine geografia și arhitectura. El întemeia în București Spitalul Colții și mai multe mănăstiri între care și Sinaia.

El muri la 1716.

Stolnicul Constantin Cantacuzino studiasse la Roma, trăise la Viena, Veneția și Varșovia și cunoștea bine limbile latină, grecească și italiană. În urmă fu consilierul lui Domnului Constantin Brâncoveanu.

Mănăstirea cea nouă, cu crucea poleită cu aur, se deosebește prin bogăția și minunata sa pictură.

Un mare interes ne-a pricinuit muzeul instalat în micile încăperi, ce au servit MM. LL. Regale ca locuințe în timpul verei, înainte de a se clădi castelul Peleş. Ca dovezi neșterse despre acest fapt sunt deosebite schițe făcute de M. S. Regina pe pereții unei camere, în timpul verilor petrecute aci. Sunt peste patruzeci de figuri ale oamenilor însemnați români ce au trecut pe aici. Sunt și multe grupuri, care reprezintă evenimente din acel timp. Acești pereți sunt în întregime acoperiți cu o tablă de sticlă, pentru ca să se păstreze desemele pentru totdeauna.

În micul muzeu, pe lângă lucruri vechi, cărți, unelte, se găsesc tot felul de costume și țesături țărănești precum și ouă de Paști, vâpsite cu diferite deseme țărănești, de artiste țărance române.

Inserase când păraseam pe jos Sinaia.

Nimic nu poate fi mai plăcut decât un astfel de drum, făcut chiar la poalele munților, ce ni se înfățișeau într'un mod foarte curios : păreau că n'au grosime, asemenea unui uriaș paravan de carton, crestătat pe margini, ce se ridica până în nori. Aerul rece și proaspăt ne da o deosebită voiciune și mare spor la drum. Inoptase bine când luna răsărea din dosul munților. Prahova ce ferbea spunegând în patul ei de stânci, reflecta lumina ei roșie.

Trecurăm prin *Poiana Tapului*, mic sătuleț, frumos luminat cu lămpi electrice și după un sfert de oră eram în *Bușteni*, unde poposirăm. Gazda ne fu școala.

A doua zi am vizitat aici fabrica de hârtie «Ursul», unde văzurăm modul de fabricare a tot felul de hârtie, din celuloză, ce se fabrică la o altă fabrică din Bușteni.

Buștenii e localitate foarte frumoasă și multe vizitată. Casele țărănești sunt frumoase și foarte bine îngrijite: mai toate sunt vile. De trei ani se lucrează la un mare palat al d. Gh. Gr. Cantacuzino. Școala e model ca clădire și îngrijire, după cum sunt toate de pe Domeniile Coroanei. De asemenea este și parcul. Înainte de amiază eram pe drum spre *Azuga*. Distanța fiind mică ajunserăm iute aici. *Azuga* prezintă un deosebit interes prin fabricile ei. Ne și grăbirăm să le vizităm și anume: fabrica de sticlă; lucrătorii mai toți sunt tineri nemți și arată o deosebită abilitate în lucrul lor.

Fabrica de postav. E cea mai mare fabrică din *Azuga*. Spălarea, destrămarea, colorarea, toarcerea și țesutul lănei, se fac cu aparate perfecționate.

Fabrica de mobile și cea de bere. Aice ni se pune la dispoziție un butoiș cu bere, care ne făcu să cântăm, trebuie să o mărturisesc, cu mult entuziasm. Apoi ne întinserăm iar la drum și seara ajunsesem la *Predeal*, unde ne odihnirăm în încăperile Sanatorului, încă goale. Acesta e la 2 km. de graniță, așezat într'o frumoasă vale.

A doua zi dimineața treceam granița.

Drumul care până aci suise, ajungând maximul de înălțime la *Predeal* (peste 1000 de m), începe să scoboare. Lăsăm din când în când șoseaua și urcăm, pe sub bolțile copacilor, potecile, ce treceau peste pârae limpezi, ce te îndemnau, la tot pasul, să-ți potolești setea. Pe șosea treceau căruțe mari mâunate de țărani români. Țărancele române poartă pe cap o pălărie mare de pae. Toți ne urează surâzând ziua bună. Trecem pe lângă *Timișul de sus* și cel de jos, gări făcute pentru exploatarea pădurilor.

La *Dârste*, în așteptarea tranvaiului, schimbăm bani la «Bierhalle» și intrăm în vorbă cu niște țărance române. Aceste femei vorbesc cu multă plăcere de România și în deosebi de Constanța și de București, de când cu expoziția generală română din 1906, care a fost vizitată de foarte mulți români din Transilvania.

În depărtare se zărește, pe vârful unui munte, o statuie (aceasta e a lui Arpad) și în dosul muntelui se întinde Brașovul.

Tranvaiul cu aburi, ce vine dela cele *Săptesate*, ne duce în câteva minute la *Noua*. Din câteva clădiri, dintr'un restaurant «Noul Eliseu»,

la care luăm masa și dintr'o pădure mare de brazi, transformată printr'o bună îngrijire într'un încântător parc, constă Noua. La fântâna «Hoților» din pădure bem apă limpede de izvor.

De aici lăsăm drumul și apucăm de-a dreptul prin marginea pădurei. După ce, aproape un ceas, suim și coborâm, avem înaintea ochilor, în întregime «Panorama Brașovului».

Ne izbește dela început ceva străin: casele așezate în bloc, acoperișurile și toată construcția lor prezintă un caracter foarte diferit de orașele din România.

Două zile cât stăm aci, pe cât putem, cercetăm mai tot ce e vrednic de văzut în acest oraș. În tot timpul acesta am fost găzduiți la liceul românesc, școală vrednică de toată lauda, din cauza rezultatelor bune ce le dă, fiind un însemnat focar al românismului din Transilvania.

Lângă această clădire este instalată școala comercială românească, cu aproape 100 de elevi. Sala de festivități a Liceului e împodobită cu portretele celor mai de seamă români din Ardeal și Țara Ungurească, ce au lucrat și luptă pentru neamul românesc, pe toate tărâmurile. Ungurii pe nedrept privesc cu ochi răi această instituție numind-o «crescătoreala trădătorilor de patrie».

Numărul Românilor din Brașov e aproape de 12000 din vr'o 30000 cât are acest oraș. Dealminteri limba românească se aude pretutindeni pe pieți și prin magazine. Românii au și două biserici, Sf. Nicolae și Sf. Treime, foarte bine îngrijite și frumos zugrăvite. Lângă cea dintâi este un cimitir, în care pe lângă alte morminte deosebite pe cel al poetului Andrei Mureșeanu, autorul imnului din 1848 al Românilor: «Deșteaptă-te Române». Pe mormântul lui am pus și noi o coroană.

A doua zi, după sosirea noastră în Brașov, ne suirăm pe dealurile din vecinătate. Ne trebui aproape un ceas ca să urcăm pe alea frumoasă ce face un mare număr de zigzaguri prin pădurea deasă a Tâmppei. De aci privirea se întinde departe pe șesul din preajma Brașovului. Acesta se întinde mult pe valea ce merge strâmtându-se, cu locuinți țărănești, locuite tot de Români. Pe dealurile din fața Brașovului se văd urme de ziduri. Acestea întăreau Brașovul, întregind întăriturile naturale, cu care este înzestrat orașul prin poziția sa între munți, și făcând din dânsul o cetate puternică. De aceea în timp de nevoi, el a servit multe veacuri, ca loc de refugiu, boerilor și domnilor români. El a jucat un mare rol în istoria noastră. Pe lângă că era refugiul în timp de restriște, el alimenta cu mărfuri în totdeauna principatele române, de unde și numele de «brașovenii», ce se dă unor mărfuri. Intorcându-ne privirea pe celalt povârniș al muntelui, zărim cele Șapte-Sate

(Săcele). Pe Bucegi se mai văd prin prăpăstii câteva pete mici de zăpadă. La coborâre spre părerea noastră de rău ploaia ne face să ne grăbim pasul. Ploaia ținu toată ziua și toată noaptea.

A doua zi, timpul fiind frumos, puturăm vizita până la amiază, următoarele clădiri :

Biserica neagră adică biserică săsască, luterană, în stil gotic, cea mai mare clădire din Brașov. A fost începută în 1685 și s'a lucrat la ea 40 ani. E înzestrată însă cu o orgă mare veche de 200 ani și care ni se spune că a costat 100.000 de florini.

În piața de lângă această biserică, e ridicat un monument în amintirea lui Ion Honterus (1498—1549), care a introdus la Sașii din Brașov reformațiunea în biserică și astfel de atunci (la începutul sutei a XVI) Sașii sunt luterani. Tot Honterus a întemeiat gimnaziul săsesc și prima tipografie în Brașov. Dânsul și alți Sași voiau să atragă și pe Români la luteranism, și au tipărit chiar mai multe cărți românești pentru acest scop. Toate silințele lor au rămas zădarnice.

Mult diferită de biserică neagră, prin artisticele sale picturi și sculpturi, e biserică catolică.

Trecem din fuga prin Palatul Postelor, Justiției și prin Palatul Administrativ. La ora 11 eram la gară. Trecuse o săptămână dela plecarea noastră. Trenul ne ducea în grabă spre țara noastră. Brașovul, ne lăsase o frumoasă impresie, prin poziția sa încântătoare, dar mai ales prin entuziasmul ce-l găsirăm la toți Românii de aici, pentru neamul lor. Oprimarea ungurească n'a reușit decât să le mărească iubirea de neam biserică și de limbă.

Dovezi de acest entuziasm al Românilor transilvăneni avurăm destule. Chiar în seara zilei în care ne suirăm pe Tâmpa, luam masa la un modest restaurant. Înainte și după masă intonam cu mult avânt melodii naționale patriotice, cântece ale lui Porumbescu, pe care aci le simțeam într'adevăr. De odată ușa se deschise și intră un român de statură mijlocie, se recomandă Gamulea și cu lacrimi în ochi, tremurând și de abia vorbind, ne rugă, să mai cântăm de-ale lui Porumbescu. Mișcați de această scenă cântăram ca nici odată. Ne mulțumi cu lacrimi în ochi și ne răsplăti cu un butoiș cu bere.

La *Predeal* părăsim vagoanele și pornim pe o bură deasă, pe șosea, spre Bușteni. Noaptea poposirăm aci.

Înainte de a răsări soarele, a doua zi, eram pe drum spre Sinaia. Aci ne suim în vagoane. Câmpina formează ultimul punct al excursiunii noastre. Sondele și fabrica pentru destilarea petrolului dau acestui orașel o deosebită importanță: Fabrica de petrol «Steaua Română» e una din cele mai mari din felul acesta din toată Europa. Prepară o

mulțime de produse ce se pot extrage din petrol. Zilnic es dintr'însa câte 50 vagoane de produse.

Câmpina a fost locul unde a trăit mult timp istoricul, filologul și literatul nostru B. P. Hașdeu precum și cel mai talentat pictor ce a avut România, Grigorescu. Primul a lăsat aci un frumos castel, al doilea o adevărată vilă în stil românesc.

Cu aceasta escursiunea noastră eră ca sfârșită.

Obosiți de atâta drum și mulțumiți de cele ce văzurăm, în uruitul și zdruncinăturile trenului, ne apropiam grabnic de casă.

Astfel escursiunea noastră și-a ajuns scopul. În calea noastră am vizitat tot ce ne putea interesa.

Ar fi zadarnic să mai amintesc foloasele binefăcătoare ale acestei escursiuni. Am dori ca să facem în fiecare an astfel de escursiuni prin diferite părți ale țării. Cunoașterea patriei să o considerăm ca o datorie a noastră; numai astfel ne vom da bine seama de ea, frumusețile și bogățiile ce cuprinde și ne vom putea face mai bine datoria către dânsa, și o vom iubi.

VIRGILIU BR. COTOVU,
Cl. VII, Liceul, «Principele Carol»,
Tulcea.

CONGRESUL BROAȘTELOR

Când auziți în nopțile de vară răsunând cântecul broaștelor din heleșteele sau bălțile satului, să știți că aceste cântărețe își spun multe lucruri interesante. Sau este vorba de bunătatea fripturei de țințari, sau de vânătoare după muște, sau de vre-o serbare oarecare, să zicem vr'un jubileu, sau chiar de vr'o nuntă broștească. În fine, în totdeauna au broaștele ceva de lucru, iar plictiseala le este cu totul necunoscută.

Așa s'a întâmplat și mai anii trecuți când se adunară reprezentanți din deosebite împărății broștești la un mare congres.

Erau aici fel de fel de broaște și broscoi, și mai mari și mai mici, și boeri și ciocoi și din norod, broaște verzi,

boul bălții, broaște râioase, răcănei și brotăcei și de multe alte feluri.

Și întocmai precum se strâng și oamenii ca să petreacă, în adevăr însă mai ales ca să se mândrească cu hainele de moda nouă ce și le-au făcut de curând, sau cu lanțul dela ceasornic, sau cu ghetetele de lac,—tot așa au vrut odată și broaștele să se fudulească la o adunare, după toată pofta inimioarei lor.

Ce mai gălăgie, și ce mai țipete la adunarea aceasta, de nu mai puteau celelalte animale să se odihnească.

Solii deosebitelor împărății broștești ședea la mesele bogat încărcate, beau vin de baltă și se ospătau cu gânganii proaspete, iar pe o ridicătură un cor de două mii de broaște făcea un concert asurzitor.

Când se servi vinul cel mai delicat, președintele adunării, Exzellența sa Boul bălții ținu o scurtă cuvântare:

«Doamnelor broaște și domnilor broșcoi»,—începu el—«ne-am întrunit aici pentru un lucru bun, pentru a ne afirma, sus și tare, pentru a arăta lumii ce mare și deștept este neamul nostru, ce calități frumoase și admirabile posedăm. Domnii mei, care dintre noi este cel mai nobil, care trăiește în cea mai mare fericire și se bucură de cea mai îndelungată viață?».

Toți aplaudară pe Boul bălții și acesta, la cerere, dădu cuvântul broaștei de apă.

Broasca de apă, după ce își șterse botul cu o foaie verde de nufăr, începu:

«Iubiți camarazi, eu sunt trimis aici în numele marei familii a broaștelor de apă, cea mai nobilă și mai răspândită familie dintre toate broaștele. Cine ar îndrăzni să se îndoiască că noi suntem cele mai deștepte și că avem viața cea mai frumoasă? Patria noastră este în tot locul, pe uscat ca și în apă. Dacă dușmanul ne atacă pe uscat noi o ștergem în apă, dacă ne surprinde în apă o tulim în cea mai mare liniște pe uscat. Viața noastră este cea mai îndelungată, căci fiind cele mai înțelepte, cunoaștem meșteșugul cum să scăpăm cu ușurință de dușmanii noștri. Și aceasta din pricina minții noastre broștești. Vedeți deci, scumpi camarazi, că familia noastră este cea mai însemnată din tot neamul broscăresc».

«Dragă broască de apă» — urmă acum răcănelul — «d-v. sunteți cea mai prima palavragioaică. Cea ce faceți d-voastră știm cu toții. Sunteți niște lighioae leneșe și slăbănoage. Pe când voi o duceți iarna într'un somn lung, eu mă ure pe munții cei mai înalți și mă plimb prin zăpadă și ghiață».

Atunci broasca de apă îl întrerupse zicând:

«Bine, foarte bine, dar glasul vostru — voi sunteți cei mai răi cântăreți dintre toate broaștele și aveți cei mai mulți dușmani, după picioarele voastre umblă oamenii».

«Cine se păzește» — răspunse răcănelul, — «poate trăi cât de mult, căci nici omul nu este mai cu minte ca noi. A se feri de dânsul nu e mare treabă. Și în ce privește cântecul nu prea ne batem mult capul cu dânsul, și dacă avem ce mânca, suntem mulțumiți. Voi să-mi cântați mie, căci cântecul este ocupația voastră de căpetenie».

După ce sfârși astfel răcănelul, se ridică broasca de nămol și luă cuvântul.

«Iubiților intru broaște, voi toți nu sunteți așa de cu-

minte ca familia noastră. Nici una dintre voi nu duce o viață așa de frumoasă, ticsită și așa de îndelungată. Pe când voi petreceți prin locuri populate cu fel de fel de animale și aveți o viață mereu neliniștită și sunteți mereu cu frica 'n sân, ca nu cumva să vă apuce vr'o lighioae și să vă mănânce, noi trăim liniștite în balta noastră și ne tăvălim fără nici o grijă prin nomolul moale. Și în ce privește frumusețea corpului cine ne întrece? Haina ne este pestriță și frumos colorată. Fața ne este fină și boierească. Cine dintre voi are un nas așa de subțire și de nobil ca mine?»

Celelalte broaște râdeau și chiar micul răcănel băția din picioare auzind-o vorbind.

«Prea își ia nas la purtare ciocoiul nostru, care își petrece viața mereu în noroi» — se auzi vorbind broasca verde — «și, să crezi că s'o fi crezând chiar că este craiul broaștelor».

«Liniște» — strigă președintele — «eu am cuvântul. După-cum văd fiecare din voi se crede că e cea mai mare și mai de samă. Poate că în unele privințe îi fi având dreptate. Eu însă sunt făcut din altfel de stofă. După cum vedeți sunt aproape de trei ori mai mare ca voi. Patria mea este cea mai frumoasă de pe lume, căci eu sunt American de viță. De mine nu se atinge nici un peștișor, și numai vr'un uriaș lup de mare ar îndrăzni să mă atace. Iar oamenii? Fără o pușcă zdravănă nu mă pot ei omori. Viața mea, care e plină de bucurii, durează mai mult decât a ori-căreia dintre voi».

După-ce președintele sfârși cu vorbele sale, spuse cu glas gros și răgușit, răcănelul ceru din nou cuvântul.

«Ce mai vrea să spună picul ăsta?» — zise în ton bațjocoritor broasca de apă.

«Să auzim, să auzim!» — întrerupse broasca de nămol, — «de bună samă vrea să ne spună vr'o glumă. Să-l auzim.»

Președintele lovi cu o vargă de nuc în masă și liniște făcându-se, răcănelul începù:

«Domnilor, eu sunt în adevăr cel mai mic și cel mai verde dintre voi, dar cu toate acestea am deplină credință, că viața mea este cea mai fericită și durează mai îndelungat.»

Broasca verde voia să întrerupă pe vorbitor, dar celelalte într'un cuvânt strigară tăcere. Lor le plăcea de caraghiosul acesta drăguț, și astfel răcănelul începù din nou:

«Pe mine, domnii mei, nu mă văd dușmanii așa de ușor ca pe voi. Verdeța frunzelor se potrivește cu verdeța hainei mele. Dușmanul trebuie să aibă ochi foarte ageri ca să mă poată observa. Animalele, care nu văd bine, trec pe lângă mine fără să mă simță. Norocul este în totdeauna cu mine. Vesel și fără frică îmi petrec zilele. Dacă e soare șed pe vr'o frunză, dacă plouă mă ascund dedesubtul ei. Dacă s'ar întâmpla să mă prindă omul, nu mă prinde de labe, ca pe altele dintre voi, ci mă giugiulește și mă pune în vr'un borcan, îmi dă de mâncare ce are mai bun, iar eu în schimb îi desfățez și le prevestesc vremea. Astfel pot trăi până la adânci bătrânețe și mă simt bine și fericit.»

«Ce mai palavragiu!» se auzi dintr'o parte.

«Un îngâmfat, un lăudăros,» — răsună din alta.

Atunci broasca verde, cerù din nou cuvântul. «Domnilor, după-cum văd eu, n'o să ajungem la nici o învoială. Fiecare susține că e cea mai prima, cea mai fericită, cea mai înțeleaptă, chiar și răcănelul vrea să fie ca mine și ca voi ceialalți. Iar să examinăm lucrurile mai de aproape, să intrăm în amănunțimi...»

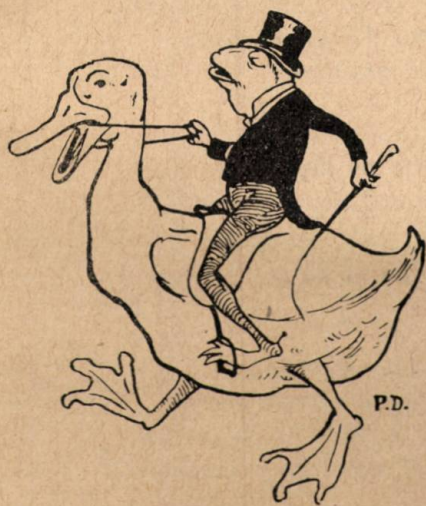
«Asta nu se poate,» — îl întrerupse președintele.

«Atunci să amânăm adunarea noastră pentru primăvara viitoare», — strigă broasca de nămol — «fiecare să se gândească bine ce are să spună, să-și arete părerile și experiențele sale și înaltul consiliu broscăresc să ia apoi hotărârile de lipsă.»

Toate primiră propunerea și președintele închise adu-

narea, iar corul celor 2000 de broaște cântară cu însuflețire imnul neamului broscăresc.

Vara trecu și iarna luă în stăpânire pământul. Incetul cu incetul se ivi din nou primăvara. Ziua adunării celei mari sosi.

Des de dimineață răcănelul se prezentă mai întâi, și așteptă mult timp, fără ca cineva să se arete. Spre amiazi sosi broasca de nămol, sărind anevoe și având o înfățișare slabă, ca un fus. În jurul capului avea o scufiță, un ochiu îi era legat, cu celalalt de-abia mai vedea. Dar unde or fi celelalte?... Ele în adevăr nu mai viețuiau, toate fură mâncate. Broasca de apă își găsi sfârșitul în burta unei

vidre, broasca verde fû înjunghiată de o barză, boul bălții, bietul boul bălții, pieri de glonțul unui om, tocmăi în clipa când voia să se ospeteze cu un melc.

Broasca de nămol privia jalnic pe răcănel, acesta însă dete din cap și zise :

«Dragă prietine, vezi că coloarea celorlalte broaște și glasul tare nu sunt în lumea asta apărătorii fericirii și a lungei vieți. Pe noi răcănelii nu ne pot vedea dușmanii, vocea noastră n'o aud și astfel putem trăi liniștiți și fără grijă.»

Broasca de nămol aprobă cele spuse de răcănel și-i strinse laba cu căldură. Spre sară se despărțiră triști și broasca își zicea :

«Răcănelul are mare dreptate, ce nestatornice și trecătoare sunt toate în lumea aceasta !»

E. H. S.

10 MAIU

(MAJESTĂȚEI SALE CAROL I).

*Zece Maiu, ziua sfințită și măreață sărbătoare,
Scrisă 'n viața țarei noastre și pe veci neperitoare,
Al tău soare luminează cu un foc dumnezeiesc,
Și trezește vitejia în poporul românesc.*

*Altă ziură a 'nvierii, din robie ne deșteaptă,
Și românul se închină și spre Tine, Rege, cată,
Să te vadă cu coroana, nu de aur, de oțel,
Câștigată 'n bătălie și de Tine și de el!*

*Vise încă ne 'nplinite, îl apropie de Tine,
Vulturul mereu se 'naltă în spre sferele senine,
Dela plug ai luat oșteanul l'ai făcut în luptă leu,
Azi nu vrea să mai cunoască, decât Tu și Dumnezeu.*

*S'a dus vremea când un pașă, venea fără veste 'n țară,
Fără oaste, fără tunuri, ca să dea un Domn afară,
Mazilindu-l după tronul-i, dintre strejele Domnești,
Din mijlocul boerimei, robi poruncilor turcești! —*

*Împărați cu fală mare și stăpânitori de lume,
Au venit la noi în țară, după fapte-ți după nume,
Ca să vadă de aproape pe vitejii dorobanți
Și s'au închinat la Tine străluciții Impărați!*

*Zece Maiu ziua sfințită și măreață sărbătoare,
Scrisă 'n viața țarei noastre și pe veci neperitoare,
Al tău soare luminează ca un foc dumnezeiesc
Și trezește vitejia în poporul românesc!*

Căpitan, EM. PĂRĂEANU.

PROBLEME DE DEZLEGAT

I. Intr-o zi a anului durata nopții este $\frac{3}{5}$ parte din a zilei; câte ore are noaptea și câte ziua?

II. Să se găsească un număr, din al cărui întreg, luând $\frac{4}{5}$ parte, căpătăm un rest cu 77 mai mare decât $\frac{11}{12}$ parte al acelui număr.

MIHAIL A. POPESCU — Osica.

III. Doi bogați au împărțit fiecare câte 1200 lei la săraci; cel de al doilea a ajutat 40 de săraci mai mult ca cel d'întăiu, dar a dat câte cinci lei mai puțin fiecăruia. Câte câți săraci a ajutat fiecare?

CONST. N. POPESCU — Băiculești.

IV. S'au împărțit trei mere la patru persoane: preotul, dascălul, fata preotului și soția dascălului cu condiție însă, ca fiecare să ia câte un măr întreg. Cum se face aceasta?

M. ZLOTESCU -- Bacău.

ARITMOGRIF

1. Un oraș din Arabia
2. Calitatea de a fi întocmai ca altul
3. Pluralul unui fruct de toamnă
4. Un zeu egiptean
5. Un fruct cu miez
6. Numele unui vechiu popor
7. Un nume bărbătesc-german
8. O pasere călătoare
9. Pluralul unei fiare sălbatice.

Literele dela început ale cuvintelor, de sus în jos, dau numele unui poet român, ear literile finale, ear de sus în jos, numele altui poet român.

Deslegările în N-ru 18.

ZOE SCHUSTER.

DESLEGARI

Problema I dela pag. 333. Unul primește 32, al doilea 8 lei.

Deslegări bune din *București*: Irina și Margareta Cichi, Nic. Albescu, I. N. Diaconescu, I. I. Mardale. *Bacău*: Mih. Gh. Zlotescu. *Drânic*: Nicolina F. Mardale, Nicolina P. Combiescu. *Turnu-Severin*: Mihail Th. Anton, Ion Chirițescu.

Problema II pag. 333. Răspuns : 42.

Deslegări bune din *București*: Nic. Albescu, Ioan N. Diaconescu, Alex. M. Demetrescu. *Bacău*: Mih. Gh. Zlotescu.

Problema III pag. 333. Numerile sunt 54 și 70.

Deslegări bune din *Bacău*: M. Gh. Zlotescu. *București*: N. Albescu, I. N. Diaconescu, Alex. M. Demetrescu, I. I. Mardale. *Drănic*: Nicolina F. Mardale, Nicolina P. Combiescu. *Gargalâc*: Ionel I. Georgescu. *Turnu-Severin*: Mih. Th. Anton, Ion Chirițescu.

Șarada pag. 334. Epurele unele nule rupe (tot așa și citit întors)
Deslegare dela :

Gargalâc: Ionel I. Georgescu.

Cuvânt rombic pag. 334. Este: C. Nas. Cămin. *Severin*: Milan A. Numele florii este: Camelia.

Deslegare bună dela Irina și Margareta Cichi — *București*.

POȘTA

REDAȚIEI

Popescu I. Gh. și *Șerbănescu-Ulmi*. In curând, *D. Tomescu*. Să vor publica rând pe rând. *Mih. Zlotescu*. Dela *Administrație* trimițând în mărci poștale. Cele trimise se vor publica la timp și cand va fi loc. *Basiliade*. De ce ne-ați dat a doua oară aceeași poveste?

Abonații care au rămas în urmă cu abonamentul sunt rugați a ni-l trimite cât mai de grabă.

La Redacția «AMICUL Tinerimei» se găsesc de vânzare exemplare complete și legate, anii II, III și IV, fiecare cu prețul de Lei 4.

Direcțiunea «AMICULUI Tinerimei» roagă pe toți iubitorii de buna îndreptare a tineretului nostru, cari doresc a colabora, să ne trimită articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară și pe înțelesul tuturor.

Tot ce privește abonamentele, expediția, ele se vor adresa Institutului de arte grafice «MINERVA», București, Bulevardul Academiei No. 3. Ce privește redacția, articole, deslegări, etc. se va adresa D-lui I. MOISIL, București, Strada Pietății No. 6.

Tinerilor! Răspândiți revista voastră cât puteți mai mult!

Păstrați numerile spre a le lega la sfârșitul anului!

Toate deslegările să se adreseze D-lui I. MOISIL, STRADA PETĂTEI No. 6.

Deslegările să se trimită în totdeauna pentru N-rul ce iasă la 15 a lunei până la cel mult la 10 a lunei și pentru numărul ce iasă la 1 a lunei până cel mult la 25 a lunei trecute. Cele sosite în urmă nu se vor mai publica.

Manuscrisele se scriu pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, de vreo două degete.

Manuscrisele se trimit prin poștă nu ca scrisori ci sub bantă scriindu-se pe lângă adresă cuvântul: «MANUSCRIS». Ele coastă în launtru țării 5 bani fiecare 50 grame, iar din străinătate 10 bani 50 grame. Dacă, pentru mai multă încredere, vrei să recomanzi manuscrisul, pentru «recomandare» se plătește deosebit 25 bani.

La orice comandă trebuie să se trimeată banii ÎNANTE, altminterlea nu se trimit exemplarele cerute.

„MINERVA” INSTITUT DE ARTE GRAFICE
ȘI EDITURA

B-DUL ACADEMIEI, 3. — EDGAR QU NET, 4. — BUCUREȘTI

A APARUT:

TALMACIRI

DE

ST. O. IOSIF

PREȚUL: LEI 1.50

PE PLAIU

DE

I. CIOCÂRLAN

PREȚUL: LEI 1.50.

De vânzare la toate librăriile din țară

A MICUL
TINERIMEI

REVISTĂ
PENTRU
TINERIMEA
ȘCOLARĂ

BUCUREȘTI
INSTITUTUL
GRAFIC
MINERVA

DIRECTOR:
I. MOISIL

„MINERVA” INSTITUT DE ARTE
GRAFICE ȘI EDITURA

B-dul Academiei 4.— Edgar Quinet 3.—București

A APARUT:

MAI TARE CA IUBIREA

DE

VASILE POP

PREȚUL : LEI 1.50

De vânzare la toate librăriile din țară

REVISTA PENTRU TINERIMEA ȘCOLARA

■ ■ CULTURA ■ ■
 MORALA, IUBIRE DE NEAM, ȘTIINȚA,
 ■ ■ MUNCA ■ ■

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECȚIA

D-lui I. MOISIL. — București

ABONAMENTUL ANUAL:

În România Lei 5
 Afară de România Coroane 5

IMPARAȚIA UNDE NU SE MUNCEȘTE

A fost odată de mult... de mult, așa de mult că nu se știe, dacă a fost acum o sută ori o mie de ani.

Atunci oamenii aveau puține griji și strâmbătate nu prea era, căci toți alergau la judecata împăratului și cuvântul lui era lege nestrămutată. Boli și urgii nu se pomeneau decât mult odată 'ntro viață de om, nu doar că doftorii și vrăjitorii ar fi fost mai pricepuți, dar erau mai puține răutăți între oameni.

Ca și azi erau și săraci și bogați. Cei săraci se uitau cu jind (poftă) la cei bogați, și râvneau la traiul lor îmbelșugat. Bogații de-abia își plecau capul către cei săraci și-i desprețuiau, fiindcă îi găseau mai fericiți pe ei în bordeiele lor. Râvneau și ei nepăsarea în care trăiau și cum primeau grijile

și nevoile. Era, în adevăr, multă ură în lume, de cuvântul împăratului însă ascultau, deși mulți îl pizmuiau în taină. Se înmulțise molimile (bolile), să îndesise războaiele, căci fiind mai multe țări, erau și mai multe pricini. Toți pe toate drumurile se plângeau de greul vieții, se jeluiau că prea cu multă sudoare se câștigă pâinea de toate zilele.

De odată 'n lungiș, și 'n curmezișul lumii, se buciumă o veste mare. Se găsisse o împărăție nouă și minunată. Și nu o împărăție ca cele ce erau deprinși să vadă, dar o împărăție ca 'n vremurile cele bune: întinsă încât nu-i știeai marginile și bogată de să trăiască toți oamenii lumii, îmbogățindu-se cu comorile ei.

Acolo stăpânea o împărăteasă frumoasă și tânără, dar nemăritată. Ea era fudulă de împărăția ei, dar o singură durere avea în suflet:

Era împărăteasa unei împărății, însă întrânsa nu era popor, ea era goală de tot. Și 'n adevăr te cuprindea jalea, căci erau cetăți ce sclipeau în zare, cu case mari și frumoase; cu grădini, ale căror flori te făceau să uiți de toate, privindu-le numai, mirosul lor te îmbata; cu fântâni țâșnitoare, cu izvoare răcoroase și limpezi, cu uliți umbrite de dafini și portocali, cu scăldători săpate 'n marmură albă... și toate, toate erau goale.

Dacă ar fi fost cineva căruia să nu-i placă să trăiască în cetate, erau sate răzlețite în păduri de măslini și de stejari, care nu-și schimbau frunza niciodată. Casele erau înalte, cu privdoare încunjurate cu umbrare de viță de vie, în care rumeneau strugurii... dar ce folos... că nu era în ele nici o suflare de viață omenească.

Numai în cetatea împărătesei și în cetate numai la palatul ei era viață și însuflețire. Furnicau oamenii din alaiul împărătesei și slujitorii ei, dar nu-i vedeai umblând decât câte unul, tăcuți și îngrijați a împlini poruncile împărătesei.

Porniră crainicii și la Soare-răsare și la Soare-apune, către Miez de noapte și către Miez de zi, să cheme lume în îm-

părăția cea nouă. Și era minune ne mai pomenită, ce eșia din gura acestor chemători: toți vor fi primiți cu brațele deschise în împărăția cea nouă, bucurându-se de toate bunătățile și orice vor găsi.

Fiecare, care se ducea acolo, trebuia să meargă mai întâi la palatul împărătesei, care-i dăruia zâmbind o *rodie de aur* și-i da slujitori, care-l însoțiau până la locul ce-i plăcea.

Rodia era fermecată și tot ce doriați și se împlinea numai uitându-te la ea.

Vrei un oaspăț bogat, masa se întindea într-o clipă înaintea ta, vrei un cal de călărie, vrei o luntre să te plimbi pe lac, toate și se înfățișau, vrei s'ascuți un cântec, o muzică cerească îți desmierda auzul.

Oamenii, cari auziau minunile acestea, se buimăciseră, nu credeau ochilor și urechilor, căci numai un lucru, numai un lucru mic de tot cerea împărăteasa în schimbul acestei neasemănate fericiri. Și acest lucru întregia toată fericirea: împărăteasa le cerea să *nu lucreze nimenea nimic* în împărăția ei. Să vor bucura de toate bunurile, desfătându-se, plimbându-se prin grădinele cele mai frumoase, vor asculta cântece ori de câte ori le-o cerea inima; se vor scălda în scăldătorile de marmură albă ale împărăției ori în izvoarele reci și limpezi; dar *nimănui nu-i va fi îngăduit să-și coasă hainele, să-și îngrijească pomii, să-și sape grădina, să-și de-retice casa*, căci toate se vor îndeplini uitându-te la rodie. *Nu se vor lupta și nu vor putea purta puști, și nimic, care să le poată stârni cea mai mică osteneală.*

Impărăteasa cea zâmbitoare își încrunta sprâncenile negre, când le arăta pe coama unui deal, dinafara cetăței, șirul de spânzurători roșii, unde avea să spânzure pe cei care ar călca poruncile ei.

Și au pornit spre împărăție tot feliul de lume, săracii de sărăcie, bogații de grija bogățiilor, dar câți s'ar fi dus, tot nu s'ar fi umplut împărăția cea fără de hotare. Și poate c'ar fi rămas goale celelalte împărății, dacă n'ar fi fost bă-

trâni, care să spue că nu-i ușor ceea-ce cere împărăteasa ; dacă n'ar fi fost bătrâne, care să șoptească că acolo trebuie să fie o mare vrăjitorie ; bărbați, care să țină prea mult la o viață statornică ; femei deprinse cu viața casnică, de care nu se puteau dezvăța și copii prea iubitori și prea ascultători, pentru ca să poată părăsi părinții.

Au mers lucrurile bine o lună, două, în împărăția cea nouă, mai apoi însă începuse oamenilor să li se urască cu șederea și cu petrecerea. Incepuseră a se moleși, îi cuprindea urâtul, nu puteau dormi și par'că le da inima îndemn să se prindă cu mâinile de ceva.

A îndrăznit unul odată, să se sue singur în pom să-și culeagă portocale și a doua zi în zori era spânzurat pe coama dealului de lângă cetatea împărătesei. Dar pilda aceasta n'a slujit întru nimic, căci în trei zile se umpluse șiruri de spânzurători, cât erau de lungi. Unul își scoase apă din fântână, altul încercase să facă singur o colivie (cușcă), un al treilea sămănase niște flori, pe care le adusesese cu el, din împărăția lui. Alții veneau singuri la împărăteasa și-i spuneau :

— «Spânzură-ne, Măria Ta, că nu mai putem răbda!»

Pe unii îi cuprinsese o nerăbdare turbată, le venea să se dee cu capul de păreții, în care 'și căutaseră fericirea. Toți ar fi vrut să se întoarcă la bordeiul părăsit, la moșia care le scotea odinioară atâtea sudori, dar împărăteasa avusese grijă să 'nchidă hotarele împărăției și celora ce veneau s'o roage să-i îngăduie a se 'ntoarce la locurile lor, le răspundea cu răutate, că *pe nimeni n'a adus cu sila*.

Nu se mai lăcomiau oamenii la ospetele din care 'se înfruptaseră cu atâtea lăcomie la început, nici la plimbările prin frumusețile acelei împărății ca raiul, la nimic. Se sculau noaptea și săriau din privdoare jos, să-și sugrume în ei viața, care ajunsese o povară pentru dânșii. Iși blăstămau zilele, mulți, în mânia lor către împărăteasă și către darul ei îndrăcit, au aruncat rodiile în fundul apelor, și atunci s'au

văzut lipsiți de pâinea cu care-și duceau viața amărâtă. Mureau de foame pe drumuri, nebuni, turbați. Mânia și desnădejdea-i făcuse fiare : se omorau unii pe alții, unde se întâlneau, se sugrumau, își scoteau ochii, se îmbrânceau cu grămada în râurile adânci, care parcă ajunsesse mai vijelioase și se tulburase.

Așa au perit cu toți acei ce se bucuraseră de viața fără muncă din împărăția cea nouă. Slujitorii erau ferecați în lanțuri, în beciurile (pivnițele) palatului ; iar împărăteasa sta în pridvorul de sus al palatului și-și vărsa focul în șiroaie de la crime ce-i curgeau pe față.

Căci un blăstem groaznic infierase împărăția și neamul împărătesei : *să trăiască fără muncă*.

Împărăția este și acum, dar ce folos că nimeni nu doarește să se ducă acolo !...

Din cartea : *Povești populare*, alese de S. Teodorescu-Kirileanu, pe care o recomandăm cu toată căldura cititorilor noștri. Cartea costă 1 leu și se poate comanda dela d. S. T. Kirileanu din comuna Broșteni, județul Suceava (România).

Este perdut pentru neam fiul, care n'are simțire pentru nădejile de fericire, nici pentru mărirea neamului său, nici pentru nedreptățile și urgia soartei, ce se năpustesc asupra lui.

CASIU MANIU

STEJARUL LUI MAXIM RUSUL

(POVESTIRE)

— «Așa nepoate dragă!... a fost odată o vreme când toată câmpia «Plătaru», cât e ea de mare, eră numai o pădure!... Numai stejari voynici și frumoși, numai stejari bătrâni-bătrâni, cel mai tânăr având de la optzeci de ani în sus!...

Fe vremea aceea eram eu mic și în mintea mea nu'mi puteam în-

chipui c'odată avea să umble plugu în voe, pe unde atunci nu îndrăznea nimeni să treacă nici măcar cu picioarele și nici chiar în miezul zilei de vară, din pricina jivinelor sălbatece ce se înmulțiseră acolo...

Hei... dar vremea ce nu schimbă,... ce nu prefăce ea!?

Eu pe atunci eram copil, cum am spus, nu mi se ivise încă «pufusorul» sub nas, și astăzi uite cum mă găsesc!

În păr au început să mi se arate ghioceii, barba mi-a albit sub zăpada bătrâneței, iar cei șaptezeci și cinci de ani mi-au încovoiat spinarea.

Vremea m'a schimbat pe mine,... același lucru l-a făcut și cu mândrețea ceea de pădure. Din tot ce a fost odinioară iată ce a mai rămas: doar stejarul de cole din marginea Jiului, doar stejarul lui Maxim Rusul, a cărui povestire vreau să ți-o spun acum.

Ascultă ne poate...

Cât a trăit bătrânul boer Alecu Bucur a avut zile și pădurea, îndată după stingerea lui a început să i se apropie și ei sfârșitul. Coconul Grigoraș moștenitorul, care de mic copil fusese crescut în străinătate, departe de casă, departe de România noastră, n'avea nici o legătură cu țara aceasta decât doar *banii*, pe cări bătrânul avea grije să-i trimită totdeauna regulat la fiecare lună.

După moartea tată-său a continuat să trăiască tot în țara Franțuzului. Ca să-și ducă viața acolo însă, avea nevoie de bani și rând pe rând a început să înstrăineze și să risipească *bunurile* pe cari le agonisise cu atâta trudă și cu atâtea neazuri părinți din părinți.

Începerea a făcut-o cu pădurea... A vândut unui grec moșia, iar pădurea a dat-o în tăiere unui jidan, pe un preț de nimic; și o vară a fost deajuns pentru ca din toată acea frumusețe să nu mai rămână decât doar butucii împrăștiați pe câmpie, ca niște schelete de morți.

Ți se rupea inima de jale să fi auzit oftările frunzelor și gemetele stejarilor la bocăniturile jalnice ale securilor.

Eu le-am auzit toate astea, dragul moșului, și mi se umplu ochii de lacrimi și acum când îmi aduc aminte.

.....

Dar,... să nu-mi uit vorba:

De vre'o patru ani pribegea prin satul nostru un rus cu numele Maxim.

Era bătrân și slab prăpădit. Par'că-l văd: adus puțin de spate, cu ochii mici, duși în fundul capului, cu privirile stânse, cu părul încă-runțit, vâlvoi și cu barba albă încălcită ca un fuior nedărăcit.

Trăia din mila sătenilor. Stă câte două-trei zile pe la fiecare casă. Când isprăvia de colindat pe la toate se întorcea și o luă iar dela capul satului.